

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr

Bérmentesen levelek
csak ismert keszektől fo-
gadtatnak el.

Kéziratot nem adhatnak
vissza.

Egyes szám ár. 15 kr.

A nyilatkozat minden gar-
mond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HÍRDETÉS DÍJA

hivatalos hirdetésekéül;
Minden sor után 1 kr.
Aranyfehér bélyeg 30 kr.

Petifüldi nagyobb, avagy
díszbetűkkel vagy kör-
zetrel ellátott hirdeté-
ményekért természetesen
minden négyzet centim.
után 3 kr. számítottak.

Állandó hirdetésekéül
kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldö-
mények a kiadóhivatal-
hoz intézendők.

Végszó polémiánkban.

Eszmeharcunk folyása közben két nagyfontosságú esemény történt. Az egyik az, hogy *Daranyi* új földművelésügyi miniszterünk a képviselőházhoz benyújtotta azt a törvényjavaslatot, melylyel 25 millió forintos kölcsönösségben részesíti a hegyi szőlők birtokosait, — a másik, hogy a világhírű szőlész, *Viala*, a párisi szőlészeti kísérleti allomás igazgatója, közrebocsátotta jelentését arról a huszonhárom éves küzdelemről, melyet Franciaország a filokszer ellen folytatott.

Mathiasz ur csak a maga küzdelmeit közölte legközelebbi előterjesztésében s mint első uttörő bizonyára végig szenvedte azokat a lehangoló tapasztalatokat, melyeket imponáló szakértelemmel tárt fel előttünk. S ezek szorították őt oda, hogy az amerikai ótványok rendszerét sikertelennek ösmervén fel a saját kulturájában, a szénkénegezés rendszerére térjen át s emellett törjön lándzsát.

De ha *Mathiasz* — már akár János, akár József — mert még is csak azt vélem, hogy a kántor inkább a papjától leste el tudományát, mint megfordítva, úgy az egyik, mint a másik rendszer eredményeit oly problematikusnak mutatja be, ugyan kérdem, ki mert volna a multban s ki merne a jövőben itt a Hegyalján szőlőépitésbe fogni? Az ő tapasztalatai e vidéken a legribb keletiek s jóslatai az amerikai ótványok rövid élettartamáról nagy mértékben lehangolják azokat az új telepítőket is, kik most még ragyogó arccal szemlélik tengernyi természettel megteremtett új szőlőiket.

Szerencsére azonban most már tovább vagyunk, hogy sem egyes tapasztalatok eredményét fogadhatjuk el igazságnak. A tudósok és gyakorlati szakemberek egész legiója vonult ki a küzdőhomokra megvívni harcát e félelmes ellenséggel. És sikeres küzdelem nyomán immár egész országok szőlőterülete lett helyre állítva deha sem képzelt jó eredménnyel. A kételykedés és kishitűséget a munkának és komoly akaratnak kell végre felváltania, hogy mi magyarok is leküzdhesük azokat az esetleges akadályokat, amelyek netán talajunk és klímánk viszonyai miatt elébünk gördülendnek, mint leküzdötték azt a franciák. Ime most már az állam is segélyünkre jön, hogy mozdulatlanágunk utolsó ürügyét is kirántsa lábaink alól és tettele serkentse bennünket.

A minisiteri indokolásban pedig, melylyel e nagy jelentőségű törvényjavaslatot kíséri, egyene-

sen az amerikai ótványok rendszerére van fektetve szőlőink rekonstruálása.

De lássuk a franciákat. Ők joggal tartják magukat az emberiség kulturája előharcosainak. Amit emberi ész, tudomány, leleményesség, kitartás és hozzá anyagi képesség alkothat a szőlészeti kísérletezés terén, ők végrehajtották. A párisi, a *«Mas de Las Sorres»*-i s más allami és számtalan magán kísérleti telepeiken a filokszer kiirtásának *«zerfele»* nezeit kísérlettek meg s midőn az így feltalált *«szénkénege»*, mint filokszer-irtószer rohamos felkarolása után, annak a szőlő életének huzamos fentartására elégtelen voltát felismerték, átmentek legott az ellentálló amerikai vadveszők egész tömegével való kísérletezésekre.

Ennek az óriási küzdelemnek történetét tárja most fel *Viala* nagybecsű jelentésében, oly statisztikai táblázatok kíséretében, amelyek számadatai míg egyrészt megdöbbentenek s bámulatba ejtenek bennünket a francia kultúra magas fejlettsége és ez ország tőkegazdagsága iránt, másrészt biztos iránymutatóul szolgálnak mi nekünk is teendőinkre nézve, mely nyomokon most már a kísérletezések drága tanulságai kikerülésével a biztos révbe tarthatunk.

E lap hasábjain csak egyes tapasztalatok végeredményei közölhetők a terjedelmes munkálattól*) s így csak azokat az adatokat látom szükségesnek kivonatolni, amelyek a közöttünk fenforgott eszmecsere tárgyával kapcsolatosak.

Viala kimondja, hogy a szénkénege és a kálium-szénkénege telt kísérletezéseknek csakis a régi szőlők fentartásánál van nagy szerepük, az új amerikai kulturájáé átmenetnél; mert bebizonyult, hogy az európai szőlővel felújított szőlők sokkal rövidebb ideig állt ellent a filokszeránál, noha szénkénege van is gyériteve, mint a régi szőlő és kimondja szóról szóra, hogy *«eből az is következik, hogy európai fajokkal szőlőt ültetni azzal a céllal, hogy azt irtószeres alkalmazásával tartssuk fel, az utópiák közé tartozik és gazdasági hiba.»*

Franciaország szőlészeteinek hivatalos statisztikai összeállításában pedig 1880-ban amerikai alanyokon volt 6441, szénkénege 5547, kálium-szénkénege 1472, elárasztással feltartva 8093 hektár szőlőterület és tizenöt év múlva a szőlőfelújítás kulturájának rohamos fellendülése után 1894-ben a fejlődés azt a fokot érte el,

*) Bővebben tárgyalják azt a *«Borászati Lapok»*, honnan ez adatokat meritem. L.

között, tatártól, töröktől, gyakran önkéntől is vérezve, hősi bátorsággal meg tudta védelmezni nemzeti önállóságának csaknem szakadatlanul ostromolt védő sáncait. A mostan élő leghatalmasabb nemzetek is ezer év előtt még alig léteztek; az orosz még adót fizetett a tatárnak, lengyelnek. Anglia még meg sem kezdte nemzeti alakulásának fiziológiai processzusát; a francia még nem állapította meg állami határait, a német szét volt tagolva és az olasz nép századokon át a pápa világhatalma alá tartozott. Azok a népek pedig, melyek a magyarokkal együtt ezer év előtt léteztek, életviszonyaikban annyira elváltoztak, hogy rajok ismerni se lehet.

A lengyel fel van osztva, a bolgárt elnyelte a szlávok; a bajor és szász más földrajzi és jogi határok között él, mint azelőtt, Velenceze hatalmas teljeseen aláhanyatlott és Dalmácia melléktartományává süllyedt. Csak a magyar faj tartotta magát és nem hódolt meg senkinek, amint hogy ő sem iparkodott soha magába olvasztani vagy leigázni más népet. A hódolt népek, mint azt Munkácsi Mihály honfoglalásiképe is mutatja, szabadon és önértetes megadással járultak a hódító Árpád elé, hogy felajánlják neki földjüket, mert a hódító hadvezér nem kívánt maga előtt látni rabszolgákat, csak alattvalókat. Talán jobb lett volna, ha századok beolvasztó politikájával Magyarországon is úgy, mint Franciaországban Angliában és Németországban történt az összes nemzetiségek egy egységes, *«egymelű»* nemzetté alakultak volna át, de a magyar nép többre be-

csülte a szabadság független érzését, sem hogy attól bárkit is megfosztani iparkodott volna.

Igy él ez a nép, csaknem minden fajrokonosság nélkül, magára hagyatva immár ezer esztendő óta itt Európában és államfentartó tulajdonságainál fogva még sok száz év történelméből kifogja venni a maga részét a jövőben is. Az isteni gondviselés különös kegyelme segítette eddig és tizedik szekulumában megfújhatta újra. Azért ifju vértől pezsgő lelkiállattal méltó, hogy megünnepelje ezredének dicső emlékét és kettős arccal, mint János, messze időkre *«visszapillantván»*, büszke önértéssel és rendíthetetlen bizalommal *«előre»* is szegezze tekintetét, mely a multak emlékeiből a remény szálait szöheti tovább, a jelenkor fejlődésének ragyogó sugaraival.

Tízszázados kulturánk hazai fejlődését és nemzetünk életképességét az emberi tevékenység minden terén, az országos ünnepek központját képező millenáris kiállítás lesz hivatva minden irányban kellő módon méltóan feltüntetni. A modern Magyarország életerős produktív képességének bemutatása mellett, retrospektív kiállításunk a történelem rég leűnt korszakait is fel fogja eleveníteni. A régi ereklyék gyűjteménye, régi épületek, műemlékek, szobrok, képek, múkincsek, fegyverek, okmányok és mindenféle régi magyar emlékek összeállítása különös specialitását fogják képezni ennek a szó szoros értelmében igazi nemzeti kiállításnak, mely történelmi részének különös vonzerejével felülmulja az eddigi összes kiállításokat, melyek eddig csaknem kizárólag az ipari haladás

Mert, kérdem, valjon régi szőlőinkben nem mutatkoztak-e visszaesések, terméketlen foltok a sovány talajokon, nagy öböljárás, nagy jégverés és fagy után? Nem láttuk-e azt, hogy egy jó gazda sötétzöld táblája mellett ott sárgult a szomszédja rozsoló kapált és művelt szőlője. A jó gazda a talaj soványosságát pótolta trágyával, lehomlított az elvényt vagy elgyengült tőkét és jó karba hozásán fáradt és költekezett haszonnal, míg a gondatlan szomszéd területe parlaggá vált. Hát ha az az új ótványtelep háromszoros termést és jövedelmet hoz, megérdemli, hogy egy évi befektetésünket a munkáltatás terén megháromszorozzuk, mert úgy is elérjük azt, hogy ugyanazon egy év háromszorosan hozza be a jövedelmet.

TÁRCA.

Kiállítás a hó alatt.

— A *«Zemplén»* eredeti tárcája. —

Csendben, zajtalanul, de a multak iránt való kegyelet és a jövőbe vetett hit ünnepies hangulatával léptük át Magyarország millenáris esztendejének küszöbét. Jégkéreg borítja a természetet, de a hó felett, *Petőfi* szavai szerint, *«piros rózsá»* koszoruzza a telet. Piros rózsája a kegyeletnek, a reménynek, a nemzeti öntudatnak és ezer év viszontagságai után a békés fejlődés és hatalmas lendület áhitatának.

Ünnepies hangulat szállja meg a tömegek szívét és mindenki érezi, hogy a most ránk köszöntött új esztendő a történelem ritka évfordulói közé tartozik. Ezer év nagy idő egy nemzet életében és ritka az a nép, mely állami fennállását ily hosszú időre kiterjeszteni képes lett volna. Az ókor kultur-népei között *Judaea*, *Persia*, *Phönícia*, *Hellas*, *Róma*, egy sem érte meg fennállásának ezredik évét és az újkori nemzetek között sincsen Európában egy sem, mely ugyanazok a földrajzi határok keretében, ugyan amellet az állami szervezet mellett ősi alkotmányának eredetét, az uralkodó faj változatlan szupremáciája mellett, ezer évre kiszámíthatná.

Nagy népek és nagy birodalmak pusztultak el, mialatt a magyar válságos nehéz viszonyok

Az új telepítésnek bizonyára felleve a gondosság, a szorgalom. De ezt könnyen megszokjuk, csak legyen miből.

Ezen ezeknek az argumentumoknak alapján lehet eloszlítani azt az elterjedt balhítet is, hogy a tőkéknek pótlása egy teljes vegetációban lévő szőlőben lehetetlen volna. Nehézséggel jár, az bizonyos. De ha annak a pótlandó tőkének talaját úgy elkészítjük, hogy abban az a töke hirtelen erőre kaphasson és gyökérzete már a következő éven felvehesse a küzdelmet a szomszéd tőkék gyökérzetével, ezzel a bajjal is megbirkózunk. E különösebb gondosság pedig egyes esetekre lévén szorítva, nem képez leküzdhetetlen akadályt. Ha a gazda az ültetendő tőkének körös-körül nagy gödröt ás, a szomszéd tőkék gyökérzetét elpusztítja és preparált jó földdel vagy érett trágyával látja el a gödrök az a részét, ahová a jövő gyökérzetnek hatolnia kell: meg vagyok győződve, hogy diszteni fog az a töke.

Nem jogosultak továbbá azok a rémképek sem, melyeket tisztelt ellenfelem az amerikai ótványok drágaságát felől vázol. Mert a nagy tőkével rendelkező, mint említettem többször, még ezek mellett is megéli számítását. A kis birtokos, vagy kicsiben dolgozó ember takarékosan osztja be a földjét. Maga termeli a vesszőt s kicsiben való nagyobb gondossága révén magasabb eredési és forradási százalékat ér el. Aztán kiki eltanulja a viszonyaihoz legalkalmasabb ótási rendszereket és követve azokat, olcsóbban ér célra. A szegény kis birtokos sok helyt ezért ad elsőbbséget a helyben való fás-ótásnak, mert így a földben helyben diszlik amerikai alany nyakba ótása útján egyszerre meg van kímélve az ótvány ültetése, esetleg a zöld ótvány lehomlításának gondjától, esélyeitől és költségétől, de mert a helyben készült ótvány tökéletesen és biztosan forrad, tehát csaknem teljes sikert nyújt. En a magam szempontjából például a zöldótásnak vagyok megintgathatatlannal híve eddigi tapasztalataim után. De rendszerem eltér az eddigi divatozott zöldótás-telepítési módjaitól. Én 125 centim. sor és tőke-távolságban teljesen beültetem területemet amerikai gyökeres alanyval. Ezeknek a tőkéknek mindenikén 3—6 erőteljes vesszőt nevelék a következő évben a töke erejéhez képest, a többi sarját elpusztítom. Ezeket az erőteljesen hajtó vesszőket aztán oly magasságban ótom be zölden, hogy a szomszédos tőkékig mentül több beótt vessző kiérjen. A zöldótások megeredése és arasznyi növése után a sorok mentén lefektetem a vesszőket és négy uynyi mélyen föld alá temetem, hogy a gyűhajtások letisztításával kevesebb dolog legyen és hogy minden zöld vessző a rügyekből gyökereket ereszszen. A földből tehát csak az ótványunk kíméletesen felhajtott és külön karóhoz kettészelve vagy hármával kikötött feje van ki. Közbevetve mondom, hogy sok ellenvetés és szaktanítás dacára bele mentem e rendkívül takarékos módszer követésébe, egyetlenegy vesszőm se rothadt el és kész gyökeres ótványokat neveltem egyszerre, még pedig teljesen beérett vesszőkkel.

Ezeket a lefektetett és föld alá temetett vesszőket, ha lehomlításukra az ősz nem kedvező, egy munkával lehet a sorok mentén befedni, külön költséget az nem igényel. Ha pedig az ősz kedvező, már akkor lehomlított azokat. És pedig, ha egy tőkének p. o. négy ótványa is van, a körülötte lévő 3 tőkét tövestől kiszedem a rajtuk lévő ótott vesszőkkel együtt és helyükre annak a négy vesszős tőkének ótványait fektetem le. S ily módon ezt az eljárást a lehetőség szerint az

és nemzetgazdasági termelés versenyképességének igazolására szorítottak. A magyar nemzet örökös harcaiban és létfontosságáért vívott küzdelmeiben sok becses emlék elpusztult, de annál becsesebbek és értékesebbek lesznek előttünk azok, melyek hazafias kegyelettel az ország különféle vidékein számunkra eddig megőriztettek.

Ami Magyarországon és hazánkra vonatkozólag külföldön régiség csak található, az mind össze van gyűjtve és vagy eredetiben, vagy hű másolatban művészeti utánnal lesz látható a május 2-ikán kezdődő és valószínűleg a késő őszi hónapokba nyúló kiállításon, melyet előreláthatólag a külföldről is tömegesen fognak látogatni. Napról-napra érkezik már az érdekesnél érdekesebb történelmi relikviák és az ipari cikkek szállítása is már a jövő hóban megkezdődik. Az összes csoportok befejezték előkészítő és előjegyzési munkálataikat. Eddig 16.000 kiállítónál több jelentkezett, mely az eddigi összes országos kiállítások jelentkezőinek számát messze túlhaladja. Körülbelül kétszáz nagyszabású és kisebb, de remekül kiállított épület készen áll és ezek közt a történelmi főcsoport: Vajda-Hunyad vára, az ősrégi jáki templom és Mária-Terézia-korabeli róneszanszépülettel, az ország faluja a magyar és nemzetiségi utcával, hol a magyarországi vidékek népelete lesz bemutatva, az őriási iparcarnok, mezőgazdasági, gyáripari, tengerészeti, hadügyi, pénzügyi, közlekedési, közoktatási, bányászati stb. monumentális nagy épületek, a közegészségi, meteorológiai, borászati, halászati, cukorgyári, tejgazdasági, ma-

egész szőlőben végig vive, annyi tövestől kivett, tehát gazdag amerikai anyaggyökerekkel táplált vesszőt nyerek, hogy azokkal egy másik hasonló vagy két akkora területet egyszerre képes vagyok benépesíteni biztosan eredő ótványokkal, mert az anyaggyökér táplálja azokat. De ha egyes ótványok a vessző kurtasága miatt helyeikre ki nem érnek, levágom azokat s miután azoknak is porhajos mivoltuknál fogva külön oldalgyökérzete van, ezek is, noha gyengébb, de biztos megeredésre számíthatnak. Így elérem azt, hogy egy felfogott terület minden tőkéje egyszerre indul gyökérzetnek. Mert arra alig lehet eset, hogy a zöldótások magas 80—sőt 90%-os megeredése és 70—75%-os felnevelhetése mellett a beótt terület minden töke helye ótványt ne kapjon s e mellett ugyanez a terület ugyan avval az évi kapamunkával egyszersmind egy ótványtermelő kultúraterület is képez és az a beültetett amerikai vessző nemcsak veszendőbe nem megy, de már a következő évben 2—6 gyökeres ótványt produkál, melyek legtöbbje, főleg pedig amelyek az anyaggyökereken helyben homlítottak el, már a következő évben bő terméssel fizeti meg gazdájának a zöldótás külön karókhöz való kikötözése, lebujtása, tisztogatása és lehomlításának sokakra ijesztő hatással bíró költségeit.

Ezt az eljárásmódot csak arra hoztam fel, hogy ha *Mathiász* nézete szerint a fás-ótványok 25%-os forradási esélyei szerint az amerikai vesszőnek 75%-ka veszendőbe megy, bemutatassak egy módszert, ahol az amerikai vesszőből semmi sem megy veszendőbe, sőt 100—200%-a mennyiségű kész ótványt ereszt; ami azt mutatja, hogy ezen a téren a kísérletnek és tapasztalatnak tág tere nyílik s kiki a saját viszonyai szerint ítélni meg pár évi gyakorlat után, melyik módszerét fogadja el az ótvány telepítésének.

Eddigi tapasztalataim alapján határozottan kétségbe vonom annak a mindig megújuló balvéleménynek jogosultságát, mintha az amerikai alanyon régi híres boraink minőségét meg se közelíthetnék. Hiszen kérdéstem, hogy a bőséges termés a minőség rovására megy, — de az is igaz, hogy az amerikai töke vegetációjának korább indult és gyors fejlődése 10—14 nappal hamarabb érleli meg a gerezdeket s ez reánk hegyaljakra roppant fontossággal bír, ahol mi boraink régi hírnevét a *tulértés* bevétele révén érvényre, most ezen a téren két heti előnyt s így az amerikai bőtermésnek megeléjlésére is időt nyerünk.

Ha tehát a szőlőskei ótványbor az említett esetben hitványsága mellett alig volt értékesíthető, ezt a rossz éjártnak vagy más káros befolyással bíró körülménynek lehet a számlájára írni. A főispáni termekben tavaly megtartott próba-kóstolás alkalmával a valódi híres hegyaljai promontoriumokból, a tállyai hegyről és a tarcsali királyi szőlőkől gyönyörű borokat láttunk. De az idei termés bora 20—23 fok cukortartalommal már megüti a szamorodni mértéket és nem hiába fizetik 60 ftjával hordáját. Pedig ezután még senki be nem várhatja a késő szüretet avval a számos ellenséggel szemben, amely a szórványos szőlőtelepeket minden oldalról meglepi, de siet biztosítani rég várt első szüretének eredményét. De a hegyaljai ótványtelepítők egyértelműleg megállapítják azt, hogy a permetezés segítségével erőteljes, színében, egészségében feltartott dug lombozat a szőlőgerezd fejlődését, érését és cukortartalmát növelését oly kedvezően befolyásolja, hogy mi a régi töveken soha nem is láttunk ily furmintokat, soha nem tapasztaltuk,

lomipari s száz más pavillon a hóval fódott fehér lepel alatt egy mesebeli város kiemelkedő pontjait képezik. A nagykoruton épült kiállítási város nem sokára be fog népesedni a kiállítandó tárgyak sokaságával, ünneplő közönség és külföldi látogatók seregeivel. A világ minden tájairól, messze országokból, Amerikából, Indiából, Egyiptomból, Olaszországból, Angliából, Francia-, Német-, Törökországból és a szomszédos keleti tartományokból egyre-másra jönnek a jelentések, konzulátusoktól, társulatoktól, hatóságoktól, melyek tömeges és csoportos látogatásokat jelentenek.

Az érdeklődés a folytonos előkészületekkel együtt halad és mire a hó elolvad és a tavaszi enyhe szellő meglebben, Magyarország kiállítása a népek testvéries érintkezésének gyűlöhelyévé fog válni.

Magyarország ezeréves története sok ellenséggel való küzdelmünkkel van tele; az ezer év végén sok barátot fog szerezni nekünk az az ünnepi alkalom, hogy a külföld hazánk kulturális életképességéről a kiállításon saját szemével fog meggyőződést szerezhetni. De magunk is fogunk belőle tanulni és azért bizvást elvárjuk, hogy a kiállítás nemcsak dicsőségünket fogja emelni a külföld előtt, de hasznos iskolája is lesz mindazoknak a törekvő elemeknek, melyek Magyarország jövőjét a komoly munka és nemzeti haladás biztos sikerétől várják és reménylik.

Fekete József.

hogy már szeptemberben meghasadt furmintszeméből mazsolaszerű asszu képződhessék cukorédes tartalommal. E jelenségek tehát, mint már tapasztalati adatok, teljes bizalmat kelthetnek bennünk, hogy a régi tokaji bor hírneve, megint csak feltámad, hogy ez a dombláncolat ismét csak felneveli emlein a borok királyát.

Vége tehát odajutottunk, hogy tennünk is kell már valamit. Itt van a ministeri javaslat s benne a segélynyújtás elve kimondva s módozatai nagyszabású aranyokban körvonalozva.

Reánk, tokaj-hegyaljakra végtelen fontossággal bír annak kimondása, hogy az az államsegély első sorban a legjobb hegyvidékek elpusztult szőlőterületei helyreállítását célozza.

Joggal tarthatunk mi arra legelső sorban számot. De kötelességünk is megtartani a hegyvidékek között azt a vezérszerepet, melyet a Hegyaljának az államsegély kérdésének olytonos felszínén tartásával és pedig mindig a Tokaj-Hegyalja megmentését hangoztatva, derék képviselőnk *Bernáth* Bela biztosított. Ezen a téren az ő bárányai hervadhatatlanok, kivált ha a javaslat, amin kétkedni sem lehet, törvényerőre emelkedik.

Ezért szükségesnek tartanám, ha a Hegyalja összes szőlőtermelő közönsége S.-A.-Ujhelybe egy nagy értekezletre összehívattuk, amelyen az előttünk fekvő törvényjavaslattal szemben az esetleges kívánalmak, további megtartásunk, a szervezkedés és szövetekezés módjai általános részleteiben megvitatván, ilyformán bizonyos egyöntetűség éretnek el cselekvésünk irányára nézve. A mostani téli idő erre a sürgős összejövetelre igen kedvező. Ajánljuk a közigazgatási kormányzat szíves figyelmébe.*)

Láczy László.

Hol hát az igazság?

(Megjegyzések *Mathiász* József urnak a Tokaj-Hegyalja felújítását tárgyaló cikkelyeire.)

Abban az érdekes és felette nagy jelentőségű szellemi harcban, melyet a Tokaj-Hegyalja szőlőinek mi módon leendő leghelyesebb felújítása kérdése körül különösen *Láczy* László és *Mathiász* József urak vívnak, a szóbanforgó kérdésnek már részletes megvitatása dacára is, bizonyos határig még mindig eldöntetlen maradt az a kérdés, hogy a pro és kontra elmondottak után a Hegyalján hát tulajdonképpen melyik védekezési irányra is fektessük a fősúlyt?

Mert bár tagadhatlan ugyan, hogy a kizárólagosság álláspontjára a vitatkozó egyiké sem állott s kölcsönösen megengedte, hogy van némi igaza a másik félnek is; mindazonáltal az érvelések csoportosítása mindkét részről olyan volt, mely azt látszott mondani: hogy szép-szép ugyan a te éneked is de véleményem szerint mégis csak az enyém az, mely a mennyekig jut és üdvözít!

Nem szándékom e kérdésben a kéréstlen bíró szerepét játszani; de bizonyára állásomból folyó természetes kötelességnek fogják találni e lapok tisztelt olvasói is, ha a különösen *Mathiász* ur cikkeiben itt-ott felcsillanó túlzott állításokat, vagy téves magyarázatokat megpróbálok legjobb tudomásom szerint kellő értékre leszállítani.

Mathiász ur, véleményem szerint, különösen a következő kérdésekben tévedett:

1. Midőn a ripária portális mellett való állásfoglalást csak reklám hajhászásnak mondja;

2. Midőn — bár kissé burkoltan — olyan-félet állít, hogy a jacquez is egyik legjobb alanyunk;

3. Midőn odanyilatkozik, hogy a szénkének nemcsak hogy nem árt a növénynek, de ellenkezőleg gazdag vegetációt biztosító műtrágya, melyet Franciaországban emiatt már kiterjedten alkalmaznak a kertészek is;

4. Hogy a szénkénekezés bármely talajféleségben használható: úgy a száraz, köves murvában, mint a nyirkos, tulságosan kötött agyagban (nyirok gléba);

5. Hogy mindezek folytán a szénkénekezés Franciaországban is, még jelenleg is, folyton terjedőben van.

Ezekkel szemben hangsúlyozza, hogy az ol-

*) A Tokaj-Hegyalja szőlőbirtokosaink értekezletét Ujhelybe, f. hó 26-ának (huszonhatodikának) d. e. 9 órájára, *Andrássy* Sándor gróf, mint a Zemplén-vármegyei gazdasági egyesület elnöke, főispánunk ömeltőségével egyetértőleg kitézte és az illető hegyaljai községek elöljáróságai útján már a *meghívók* is elküldtek az érdekelte gazdaközönségnek. Föl vagyunk jogosítva, hogy jelen sorainkat, melyekben az értekezlet híret publikáljuk, *meghívó* gyanánt intézhessük mindenkihez, akit a Tokaj-Hegyalja szőlőinek felújítása érdekel s egyszersmind felszólíthatunk, hogy a mához egyhétre, a vármegye székháza nagytermében tartandó szaktanácskozáson, mennél teljesebb számban megjelenjen szíveskedjenek. Egyebekben pedig örömmünk adunk kifejezést, hogy a Zemplén-réven, és kiváló szakmunkatársaink szíveskedéséből mindazokat az információkat megdhattuk, melyekre a szőlőbirtokos közönségnek, még mielőtt a rekonstrukció herkulési munkájához fogott volna, szüksége volt, hogy tájékozta magát: ha jobbra, vagy balra menjen-e? — »Hol hát az igazság?«. Ez most a kérdések kérdése és erre az izgató kérdésre is ad megnyugtató feleletet *Koslászky* Viktor, a tarcsali kir. vincélérképző iskola igazgatója, kitévő szakmunkatársunk, fentebb ígatott igen tartalmas és tanulságos cikkelyében, melyből megtudjuk, hogy a szőlők felújításához, mint célhoz vezető utak közül is a legbiztosabb út a boldog közép út.

Szerk.

I. Melléklet a „Zemplén” 3. számához.

tott szőlők tultermésre hajlók, emiatt pedig rendszerint gyengébb bort teremnek és roppant sok trágyát kívánnak, mert különben hamar kimerítik a tőke életterejét; továbbá, hogy úgy az égalj, mint talaj és művelési hibák iránt érzékenyebbek, mint a gyéritek, kezelésük és gondozásuk pedig nagy szakértelmet és gyakorlottságot kíván, mert különben az okozott kezelési ballépések mihamar teljesen tönkre teszik az egész drága telepítvényt.

Ha tárgyilagosa akarunk lenni, nem lehet tagadni, hogy *Mathiasz* urnak az oltvány-tökék kényességére vonatkozólag tett megfigyelései és ezeken alapuló kijelentései sok részben helyesek. Így igaz, hogy bizony az oltott szőlőtökékkel való telepítés tényleg drága, kezelése meg gondos gazdát kíván, mert különben rossz kezelés mellett egyetlen év alatt tönkre mehet az egész telep; igaz továbbá az is, hogy az oltvány roppant termékenységgel bír s így tényleg hajlandó a tultermésre is; nem tagadható továbbá az sem, hogy emiatt a fiatal oltványtökéknek termése tul gazdag évben valóban későbbben is érik és némileg gyengébb minőségű csemegeszőlőt és bort terem, mint például a gyengébben termő és már idősebb gyéritek szőlők, — de ma már egy egész világrész tapasztalata szól az ellen, hogy ennek okvetetlen úgy is kell lenni és maradni a jövőben is, ha majd a termelés célja mást kíván és ha tőkék kissé megöregedtek.

Igy Franciaországban éppen csak nem régebben tiltakoztak gazdák és kereskedők egyiránt egy párisi pancsoló cégnek ama célzatos híresztelése ellen, hogy az oltványokra fektetett újabb Rhone vidéki szőlőtermelés folytán állítólag a vidékek (Burgund) borainak minősége hanyatlott volna; ugyancsak így nyilatkozott a Bordeaux-vidéki termelők értekezlete is, pedig köztudomás szerint éppen a vidékek azok, melyeken a gyéritek Franciaországban máig is a legkiterjedtebb alkalmazásnak örvend (csak már az egyetlen Rhone-megye szőlőgazdái is 8088 hektárt gyéritekkel s a nyár folyamán e vidéken jártomban kivétel nélkül ugyancsak így nyilatkoztak előttünk is, olyan gazdák is, kiknek ma még gyéritek szőlőjük az oltottak felett tulsulyban volt s kiknek szavai igazságához egyébként is szó sem férhet. S emellett szólnak már hazai megfigyeléseink is.

Dehát distingváljunk egy kicsit! — Az eddigi oltvány-ültetvényeket ugy-e bar legnagyobb részt még mindig csak az aljabb s televényesebb részekre helyezték, hol a tőkék vegetációja a filokszeraentes boldog világban is bujább s ennek folytán termése is silányabb volt; másrésztől könnyű belátni, hogy a jobbára évekig pihentetett, teljesen ujonnan megforgatott és rendszerint kapcsolatos még jól meg is javított földön létesített szőlőültetvények — lettek légyen azok különben bármilyen rendszer szerint készítették is — egyideig egyébként is okvetetlen gazdagabb tenyészetet fognak mutatni, mint a régiek s emiatt okvetlen több, de következőleg szintén gyengébb bort is teremnek; végre pedig nemde áll az is, hogy jelenleg a borok általában igen drágák lévén, ennek folytán a kereskedők jobbára csak a gyengébb, de olcsóbb borokat keresik, viszont azonban azután ezt is aránylag igen tisztességes áron veszik. Kérdem vajjon csuda-e, ha mindezeknek a körülményeknek összhataása alatt s midőn végre még a termelő értékesítési viszonyainak is inkább az felel meg, habár gyengébb, de minél több bort termel; ha mondom mindezek folytán az eddig különösen a Hegyaljánkon termelt borok még nem érték el azt a finomságot, mint a gyengén termő s má megöregedett s csak minőségi termelésre berendezett és metszett régi ültetvények, különösen ha figyelembe vesszük még azt is, hogy az utóbbi évek a mult évi kivételével egyáltalában rossz borévek is voltak: áll azonban mindezek dacára is, hogy a mult évben, a pataki telep termésének kivételével, mégis például az én kezelésem alatt álló összes amerikai ültetvények mustjai is elérték a tokaji gyéritek szőlők minőségi átlagát, pedig, kivétel nélkül, ugyancsak gazdag termést hoztak s meg kell vallanom, hogy bár *Mathiasz* János ur előttem is azt állította, hogy a kezelése alatti szőlőskei telepen a csemegeszőlők a gyéritekénél sokkal későbbben érnek be s ez állítás alaposágát nem is lehet jogom kétségbe vonni, mégis miután p. u. Tállyán s Beregszászon, hol már szintén igen sok oltott csemegeszőlő van, de másutt sem, viszont sehoh legkisebb jelét sem találták az effélének, ennek folytán e körülményt is csak egészen specialis helyi tünetnek lehet tekinteni. Az én általánosságban szerzett tapasztalatom szerint a gyéritek és oltott szőlők termésének minősége között mindig legfeljebb csak annyi különbség szokott lenni, hogy az oltott szőlők gazdagabb termésének savtartalma egy-két ezredrésznyivel több, de az oltványok cukortartalma ennek dacára is gyakran még magasabb, mi miatt az oltványban termelt borok kissé azután élesebbek, habár gyakran ugyancsak erősebbek is. Ez áll a csemegeszőlőre is!

Ezek után legyen szabad áttérnünk *Mathiasz* urnak ama kifogástalan állításai fargyalására, melyeket e cikkely bevezetésében 5 pontban vétem összefoglalhatóknak.

Az első állítás az volt, hogy a „ripária portalisnak” az u. n. „sauvageval” szemben való előnyben részesítése csupán reklámhajhászás.

E pontra vonatkozólag csak a következőket jegyzem meg:

A portális sem egyéb, mint az ugynevezett „sauvage” vagyis magyarul: vad amerikai szőlő-fajtának egyik változata, mint amilyenek például a grande glabre, a tomenteux a br. Perrier s. a. t. változatok is. A sauvage és portális között csak annyi az érdembeli különbség, hogy a sauvage mindenféle ripária-változatnak, tehát jónak, rossznak válogatás nélkül, szedett-vedett elege; a portális pedig egy ezek között legjobbnak talált egyed, melyet ennek folytán különválasztva ma már faj-tisztán termelnek és szaporítanak. Olyanforma ez, mint például a vegyes furmint s ezzel szemben a hólyagos furmint; mindkettőből ültethetünk furmint-telepet; de azért a hólyagos furmintból létesített telepet mégis mindenki egyenletesebbnek és értékeesebbnek fogja tartani egyszerűen azért, mert tapasztalat szerint az összes furmint-változatok között ez az, mely a legjobb termelési tulajdonságok felett rendelkezik.

Ha pedig ezt tudjuk, *Mathiasz* urnak a portális és sauvage tenyésztési viszonyainak különbözőségére vonatkozólag tett összes következtetései is maguktól elesnek, mert az ugyancsak azon fajtájú portálisnak természetesen egészen azonosok tenyésztési viszonyai is s az egész különbség csak az, hogy erőteljesebb növényi hajlamánál s tapasztalt igénytelenebb voltánál fogva a portális még silányabb talajban is tühretöbbsen tenyészik s vesszőinek vastagabb voltánál fogva oltásra is alkalmasabb, mint általánosságban a sauvage. Azt azonban sem *Lázay* ur, sem más nem akarta állítani, hogy a sauvaget egyáltalában használni sem lehet. Itt a „győzőn a lobb” elvével fogva csak a használhatósági fokozat megállapításáról volt és van szó és e részben a portálisnak javára ma már világszerte teljesen azonosok a vélemények. Hogy pár év mulva azután valamely fajtát talán majd a portálisnál is jobban fognak ajánlani, az az ugyancsak a fenti elv érvényesülésének lesz kívánatos kifolyása. Mert hiszen éppen *Mathiasz* ur emelte ki a legjobban s ezt vele együtt *Lázay* ur és csekélységgem is eléggé elismertük, hogy bizony az oltványokkal való telepítés és bajlódás egyébb előnyei és kétségtelen hasznossága dacára is ma még tényleg olyan dolog, mi lehetne egyszerűbb és kevésbé kockázatos is; ha már most egy olyan alanyt találunk, melynek használata mellett a még ma fenforgó nehézségek is, (melyek azonban, jól értsük meg egymást — egyáltalában már sem legyőzhetetlenek) egészen vagy legalább lényegesen legyőzhetőek, a természetes ész posztulátuma, hogy azt újból a portálisnak is fölibe helyezzük. Már pedig a haladásnak *Mathiasz* ur is lelkes barátja s így bizonyára hisz s benne.

Ilyenformán áll az eset a jacquez-val is; mert kétségtelenül lehet alanynak használni ezt is és mézstartalmu talajokon a ripáriáknál, mely a meszet nem állja, csupán a mézallóság szempontjából csakugyan még jobb is; de viszont ezzel szemben roppant nehezen gyökeresíthető igényes s mi a legrosszabb, a filokszeraének nem is áll biztosan ellent, a fagyok ellen pedig sokkal érzékenyebb, mint a ripáriák; miért is újabb időben tehát már a meszes helyeken is ezt is rendszerint a rupestris monticolával (esetleg a solomittal) helyettesítik melynek ellenállósága minden kétségen felül áll s emellett sokkal igénytelenebb is a jacqueznál a jacquez — mint alany — felett pedig napirendbe tértek. Agyagos, vagy homokos talajokon pedig alanyul a jacquezt egyébként sem használták.

Világos, hogy tehát *Mathiasz* ur a fent tárgyalt két pontra vonatkozó felfogásában tévedésben volt, illetve téves alapból indult ki s ugyancsak ilyenformán kell lenni a dolognak a 3-ik és 4-ik pontra vonatkozólag is. Mert tény, hogy helyelyekkel alkalmazták ugyan a szénkenegézet és pedig nem csak Franciaországban, — de másutt is a kertészek is, de éppen nem trágyául, hanem, mint a szerkesztő ur is megjegyezte, csupán, gomba vagy rovarirtószernak, hogy a kertészeti termények termelő talaját e kellemetlen és gyakran roppant károkat tévő vendégektől fertőtlenítsék. Igaz, hogy néhány év előtt a Rajna mellől bizonyos *Oberlin* Keresztély nevű polgármestertől kiindulólag hire futott annak is, hogy két olyan talaj közül, melyek közül az egyiket előzőleg szénkenegéggel kezelték, tehát fertőtlenítték, a szénkenegézet valamivel termékenyebbnek bizonyult, s igaz az is, hogy ennek a megfigyelésnek helyességét tudtommal másutt megejtett ellenpróbák is megerősítették; de kitűnt az is, hogy ez éppen nem a szénkenegé trágázó hatásának, hanem csak a fertőtlenítésnek az eredménye, mely a talajból az ártalmas gombákat és micrococcusokat kiölvén, ennek folytán a belevetett növények tisztább és kedvezőbb tenyészhelyeül szolgált. Egyébként

pedig a szénkenegé legjobb esetben is legfeljebb nem árt a növénynek, de gondatlan kezelésnél s tulzattal mennyiségben ellenkezőleg határozottan méreg; ugyszólván olyan, mint az orvosszerek s trágyázó értékük, már csak vegyi összetételüket tekintve is, legfeljebb jámbor hit és beszéd.

Az meg egyenes tévedés és a talajviszonyoknak, melyre hivatkozás történik, csupán látszólagos, de nem megbízható megfigyelésén alapuló állítás, hogy a szénkenegé akár Szőlőskén, akár a világon bárhol bármilyen minőségű talajon is (t. i. akár tulságosan kötöttben, akár tulságosan lazában) egyiránt használható, illetve eredményes hatásu s hogy az egyes talajféleségek szerint legfeljebb csak bizonyos kezelési eltérést kívánatnék p. u. a hivatkozott *Mathiasz*-félének követése, hogy a gyéritek bármely szőlőnél teljes nyugodtsággal lehessen szőlőfentartó eszközül ajánlanunk.

Vajha így lenne! — Tisztelettel alulirott hízlegem magamnak s ki is merem mondani, hogy a szénkenegézésnek jó hírrevente tartásáért annak idején, mikor a filokszera kísérleti állomás kivételével még ugyszólván mindenki anatómát mondott a gyéritekre — többet tettem a publicitás terén, mint összes szaktársaim együttvéve; ám ennek dacára és dacára a gyéritek iránt még ma is létező előszeretetémmek, mégis kénytelen vagyok a tárgyilagosság és igazság szent nevében beismereni, hogy *Mathiasz* ur szóbanforgó állítása messze tul megy a valóság határára. S hogy ezt beláthassuk, erre elégséges, ha vizsgálat tárgyává tesszük a szénkenegének hatása mi módon való érvényesülését. A szénkenegé hatása ugyanis egyszerűen abban áll, hogy illékonyaságánál fogva gyorsan mérgező gázzá válván, a talajpórusokban szétterjedve a belélegzett levegővel a filokszera lődőreibe (légző szervébe) kerül s ez uton a szervezetben lassanként meggyűlve, mint p. u. a belélegzett szén-gáz az embert és állatot, ugy ez is megmérgezi s így megöli a filokszera és hasonló körülmények között akár az embert is megölné. Már most mi következik ebből? — Az hogy tehát a szénkenegé eo-—ipso csak ott érvényesülhet, hol egyrésztől módjában van gázzá válni, tehát csak a lazább talajokon, másrésztől pedig hol a képződött gázok nem illanhatnak el idő előtt, hanem eléggé soká vissza lesznek tartva arra, hogy a filokszera annyit szuhasson fel tüdőjébe, hogy azt ne csak elbőítsák, hanem tényleg meg is öljék — s a lazabb talajokon is csak akkor, ha nem tul nedvesek, mert akkor a talajpórusok vizzel vannak megtöltve, már pedig a szénkenegé ez esetben képtelen szétterjedni, mert a vizzel absolute nem vegyül. A tulságosan kötött talajokon tehát már legegység feltétele hiányzik a gyériteknek, hogy sikeresen legyen használható, viszont nem alkalmasok a gyéritekre a tulságosan laza talajok sem, különösen ha szárazak, mert az első talajféleségekben a szénkenegé-gázok szét nem terjedhetnek, a másikkban pedig már azelőtt ellillannak, mielőtt a filokszeraikat megölhetnék. Ez absolute érvényű tapasztalat.

Ez az oka, hogy bizony egy ideig, míg t. i. ott sem voltak eléggé tisztában alkalmazásának feltételeivel, Franciaországban is a gyéritek csak hanyatlást mutatott, illetve tért vesztett, ma már pedig csak egy bizonyos határozottan megszokott talajminőségre és alkalmazási körre szorítkozik. Éppen előttem a francia földmívelési ministerium gazdasági igazgatóságának vagyis osztályfőnökségének (Direction de l'agriculture) az 1890—1894. évi időközben felmerült filokszera elleni védekezési teendőkről stb. összeállított hivatalos jelentése (Compte rendu des travaux du service du Phylloxera); azt hiszem, hogy ennek adatai helyességét *Mathiasz* ur nem fogja kétségbe vonni — annyival inkább, mert a gyéritek szőlők Franciaországban szintén adó- s egyébb kedvezményben is részesülve, egyben adónyilvántartásnak is tárgyait képezik, — s e kimutatások szerint 663,214 hektár oltvány s amerikai szőlővel szemben a gyéritek bizony csak 50,452 hektárral szerepelnek!

Mi következik tehát mindezekből?

Az, hogy tagadhatlanul vannak ugyan viszonyok, illetve körülmények, amikor a gyéritek alkalmazása csakugyan elsőbbséget is érdemelhet az oltott tőkékkel való felújítás felett, mint egy olyan művelés, mely az utóbbiaknál némileg kevesebb szakértelemmel, gondossággal és csekélyebb első befektetési tőkével is alkalmazható és tényleg mégis kevésbé kockázatos kivált ott, hol a régi szőlők még meg vannak s talán sorosak is s hogy azonkívül már nem egészen kifogástalan talajviszonyok között is még mindig igen kitűnő átmenetteremtő eszköz lehet, mint p. u. annak ily célú eredménynyel alkalmazását Pozsony vidékén és a Balaton mentén, majd Eger, Visonta körül hazánkban is szintén láthatjuk; de hogy viszont van sok-sok olyan szőlőnk is, és pedig sajnos: a nagyobb rész, hol a talajnak tulságos kötöttsége vagy tulságos laza, vagy köves volta nem engednek más választást, minthogy ugyan a nehezebb, de ettől eltekintve különben éppen olyan sikeressé és eredményessé tehető végét fogjuk meg a dolognak: t. i. az amerikai alany oltványokkal való védekezést, vagyis más szóval ma

már teljesen túlhaladott álláspont annak vitatása, hogy a gyérités vagy oltás eredményesebb és ajánlatosabb-e, mert a maga helyén feltétlenül mind a kettő jó és szükséges, de egymással csak ritka esetben cserélhetőek fel tetszésünk szerint.

Hogy pedig specialiter Hegyaljáról szóljak, szerintem is felesleges gondot és kockázatot vesz magára az, kinek p. u. olyan talajon van szőlője, mint milyenek a tokaji vagy szőlőskői lősztalajok, vagy a liskai és ugyancsak szőlőskői kőporok és vulkáni hamufoldek: ha ilyeneken is — pláne talán kellő előtanulmány nélkül is — azon igen helyén lévő gyérités alkalmazása helyett mindenáron csak oltványokkal telepíti be szőlőjét; de viszont azután az már nemcsak felesleges, de egyszerűen abszurdum s egyértékű a pénzkidobással, ha nyirok-talajainkban is gyéritésre ültetnénk szőlőket s itt már nincs más eszköz, mint nolens volens az oltványokhoz nyulni, bármennyire is irtózzék esetleg az ezzel való komplikáltabb bánásmódtól magyaros kényelem-szeretetünk.

Igy járva el, célt fogunk érni mindkét móddal és rendszerrel, de óvakodjunk az általánosítástól és kizárólagosságtól s tartsuk szem előtt, hogy jövőben bizony szőlőtermelésünk bármelyik rendszer szerint is mindig nehezebb és drágább is lesz, mint a régi volt; de viszont biztosítva lehetünk a felől is, hogy mindent a maga módja szerint és helyén végezvén, az ennek kifolyását képező okszerűbb szőlőtermelésünk a nagyobb gond és költség ellenében, ugyancsak bármely rendszer mellett is, sokkal busásabban is fogja jutalmazni a szőlőgazda törekvését.

Tarcalon, 1896. január 14-én.

Kosinsky,
m. k. v. isk. igazgató.

A közigazgatási bizottság üléséből.

A közigazgatási bizottság, főispánunk öméltsága elnöklété mellett, f. hó 14-én tartotta ebben az évben első, egyszersmind rendes havi ülését.

A bizottság kebeléből kiküldendő bizottságok és küldöttségek, titkos szavazással, a következőképpen alakították meg:

I. *Fegyelmi választmány.* A közgyűlés részéről választott rendes tagok: Dókus József és Meczner Gyula, póttag Mailáth József gróf, — az állami hivatalnokokból rendes tag Nemes Lajos, póttag Hönsch Dezső.

II. *Erdőügyi albizottság.* Elnök Szerviczky Ödön, alelnök Meczner Gyula, tag Stépán Gábor.

III. *Vármegyei pótadók és utadókgyekben felszólaló küldöttség.* Dókus József, Fejes István, Meczner Gyula és Stépán Gábor.

IV. *Gyámügyi felelősségi küldöttség.* Rendes tagok Meczner Gyula és Fejes István, póttag Meczner Béla, az 1877. évi XX. t. cz. 216. §. alapján rendes tagok Dókus József és Stépán Gábor, póttag Molnár Béla dr.

V. *Másodfokú erdei kihágási bíróság.* Rendes tagok Dókus József, Fejes István, Mailáth József gr. és Meczner Gyula. Szakértők Andrassy Sándor gr., Baján Imre, Meczner Béla és Ullrich Vilmos.

VI. *Fogházelügyelő bizottság.* Rendes tagok: Dókus Gyula, Fejes István, Meczner Gyula és Stépán Gábor.

VII. *Tanítói nyugdíj és tanügyi választmány.* Meczner Gyula és Szerviczky Ödön.

VIII. *Körházakat vizsgáló küldöttségek.* S. A. Ujhelyben Fejes István és Szerviczky Ödön, — N. Mihályban és Homonnán Stépán Gábor. és Vladár Emil, — S. Patakon Meczner Béla és Szerkerák Kálmán.

IX. *Közegészségügyi bizottság* kiegészítésül az 1876. XXI. tc. 16. §-a alapján Hönsch Dezső, Szokolay Emil kir. főmérnökök és Buday Ákos gyógyszerész.

X. *Törvényhatósági központi ipartanács.* Rendes tagok Bánóczy Kálmán, Schön Sándor, póttagok Behyna Miklós és Szöllősi Sándor.

XI. *Börtönökét vizsgáló bizottság* tagjaiul főispánunk öméltsága kinevezte Ujhelybe: Fejes Istvánt és Meczner Gyulát, — a homonnai, sztrópikai és szinnai járások területére: Molnár Béla dr.-t, — a nagy-mihályi és a varannai járások területére: Vladár Emilt, — a tokaji járások területére: Szerkerák Kálmánt, — a bodrogközi járás területére: Mailáth József gróft, — a szerencsi j. területére Matolai Etelét.

Jelen volt megválasztottak a törvényszerű esküt a bizottság színe előtt nyomban le is tették.

A közigazgatási állapotáról szóló allspáni jelentés szerint a törvényhatósági utadóknak mult évi december havi befizetése, összehasonlítva az 1894. évi dec. havi eredménnyel, kedvező volt ugyan (22,745 ft 29 kr.), hanem az 1895. évnék jan—dec.-i befizetése az 1894. évihez viszonyítva mégis 3416 ft 04 krral kevesebb eredményt mutat. Az összes hátralék: 60,913 forint 46 kr., legkevesebb a szinnai járásban (377 ft 38 kr.) legtöbb a bodrogközi járásban (10,456 ft 68 kr.), azután a tokajiban (10,189 ft 20 kr.)

A vármegyei pótadók hátraléki kimutatása szerint 1895. dec. 31-én befizetetlen maradt:

a) betegápolási pótadóban . . .	10,000 ft 42 kr.
b) közmívelődési pótadóban . . .	2,363 ft 17 kr.
c) ezredéves pótadóban . . .	2,600 ft 91 kr.
d) katonabeszállásolási pótadóban . . .	263 ft 16 kr.
a—d) . . .	15,227 ft 66 kr.

Ebből legtöbb hátralék (3123 ft 43 kr.) van a tokaji járásban, legkevesebb (41 ft 89 kr.) a homonnai járásban.

A mult évi decemb. hó folyamán Amerikába kivándorolt utlevél nélkül 121, visszaérkezett 49 egyén. Legelőkeltebb volt a kivándorlás a nagy-mihályi járásban; amiért is intézkedett a közbizottság, hogy e járás *Sárvíz-vidéki* nyomorba sulyedt lakosságának mód és alkalom nyujtassék kenyérkeresetre. Evégből megbízták az alispánt, hogy az inséges közmunkára nyert és még a mult évről visszamaradt államsegélynek kiutalásával, ugyszintén az 1896. évi közuti költségvetésben rendelkezésre álló hitelösszeg célirányos felhasználásával a *Sárvíz-vidéki* szegény nép istápolásáról saját hatáskörében és sürgősen gondoskodjék.

Két ministeri leiratot említünk föl; az egyik ben értesített a földmívelésügyi kir. miniszter, hogy *mezőrendőri ügyekben perújításnak van helye* — a másikban tudatta a belügyi kir. minister, hogy *Lelesz* községben csendőrsöt nem létesíthet, mert a legközelebbi őrs csak hat kilométernyire van K. Helmecezen — és mert a közbizottsági állapotok Leleszen nem oly rosszak, hogy azok miatt kivételes intézkedésre volna szükség.

Az állami anyakönyvek vezetésében fenakadás nem volt ugyan sehol, de mégis ott, ahol a körök nagyobbak és helyettes anyakönyvvezető nincsen, a helyettes hiányát élenként érzik. Éppen ezért felhívták a járások főszolgabirái, hogy mindazoknak az anyakönyvi kerületeknek a részére, ahol helyettes anyakönyvvezető mulhatatlan szükség van, arra alkalmas egyént hozzanak javaslatba. Azokban a kerületekben pedig, ahol alkalmas egyének nem találhatók, a közig. bizottság *jegyzői irnoki állások* rendszeresítésével szándékozik a bajon segíteni, természetesen lehető kimelésével az érdekelt községeknek minden újabb anyagi megterheléstől. E kérdés megbeszélésénél emelkedtek hangok és nem is hangzottak el hatástalanul, hogy mindazokat a segédjegyzőket, akik most egy-egy körjegyzőség területén mint anyakönyvvezetők önállóan működnek, közigazgatási viszony tekintetében is önállósítani, függetleníteni kell! Különösen kívánatos pedig a kompetenciáknak ilyenén rendezése a homonnai, a szinnai és a sztrópikai járásokban, ugyszintén a varannai járás felső részén.

A főjegyző, mint az állami anyakönyvi ügyek szakeladójá, az 1894. évi XXXIII. t. c. 10. §-ának rendelkezése alapján (hogy t. i. az állami anyakönyvvezetők rendszerint való helyetteseinek esetleges helyettesei is kijelölendők) készült javaslatát bemutatván: helyesletett és megerősített végett a belügyi kir. ministerhez folterjesztetett.

O. Liska nagyközség házasságkötésre szolgáló helyiségét máig sem rendezvén be úgy, amint azt az igények megkövetelik, utasították a járás főszolgabiráját, hogy a törvény ide vonatkozó rendelkezésének azonnal fogantat szerezzen. — *V. Ujfalu* községnek a belügyi kir. ministerhez intézett folyamodását, hogy ő a tolsvai anyakönyvi kerületből kikebeleztessek és önállósítsassék, pártoló véleménynyel továbbították.

Az o. liskai jegyző felebbezett az ötet hivatalos állásától felfüggesztett és irányában fegyelmi eljárást rendelt alispáni határozat ellen. A telegebezzést (melyet, mint jogot, a jelen esetben úgy értelmezett a közig. bizottság, hogy a főszolgabíró az alispán határozatát, felebbezés esetén is, végrehajtani, tehát a felfüggesztést legott fogantatosítani köteles) az 1886. XXII. t. c. 91. és 93. §§-aira történő hivatkozással elvetették, az alispán határozatát megerősítették és a fegyelmi eljárás megindítását kimondották.

A gálszécsi j. főszolgabirája egy Szécs-Keresztur községben közkezen forgott tőnyelvű, államellenes és a közbéke ellen irányuló broszürt foglalt le, melyet további intézkedés végett beküldött. Az elkobzott broszürt felküldötték a belügyi kir. miniszterhez, a főszolgabírákat pedig figyelmeztették, hogyha efféle broszürök a nép között járásaikban is forognának, azokat menten kobozzák el.

Frischmann Jakab, homonnai járási szolgabírósi volt irnok, kit külföldre szóló utlevelek jogtalan kieszközléseért fegyelmi bírósága hivatalvesztésre ítelt, a belügyi kir. ministerhez felebbezett, de elutasították.

Az árvaszékhez 1895. folyamán beérkezett 10,889 úgydarab, melyből dec. 31-én elintézetlen maradt: 87 db., ami egy napi úgyforgalomnak felel meg. December hó folyamán elintézetést nyert összesen: 1454 db. Ebből elintézetést Karsa F. 217, Spillenber B. 300, Pekáry Gy. 281, Farkas D. 255, Póányi Gy. 225 és Klimó M. előadó 176-ot. Az év végén mutatkozott igen szép tevékenységi eredményért az előadóknak főispánunk öméltsága elösmérését nyilvánította.

A kir. tanfelügyelő részéről felekezeti iskolák számára kiutalandó államsegélyek, vagy már kiutalt

évi államsegélyek felemelése iránt benyujtott előterjesztések pártoló véleménynyel folterjesztettek a vall. és közokt. ügyi kir. ministerhez.

A tisztí főorvos jelentéséből kiemeljük, hogy a mult december hó folyamán a közegészség állapótát roszzá tette az ujhelyi és a bodrogközi járásban fellépett erős hólyagos himlőjárvány. Mindenütt, ahol nagyobb vehemenciával lépett föl (így Bereczki, Luka, Páczin, Rozvány községekben, szelidebben S. A. Ujhely területén), a *védhimlővel* be nem oltott egyéneket ragadta el. Mindössze 94 eset merült fel és 25 himlős beteg maradt dec. 31-én orvosi kezelés alatt (Az óvintézkedésekről lapunk mult számában volt szó. Szerk.) A többi hevenyragályozó megbetegedés is nagyobb számmal lépett föl, úgy hogy december hónapban az összes esetek 212 megbetegedést adtak. Összehasonlítva a november hónapéval, mégis 77 esettel kevesebb. — V. Ujfaluban *Nemes* János napszámosnak a gözmalom karját, Sókuton *Demcsák* Jánosnak kezefejét zuzta össze a kézcicséplőgép.

Öméltsága a főispán indítványára újabb folterjesztést intéztek a belügyi kir. ministerhez, hogy a B. Ujlakra már régebben kért patika ügyében határozni kegyeskedjék.

A kir. főmérnök részéről az 1896. évre vonatkozóan előterjesztett kavicétesztési tervezet és ennek kapcsolatában a természetbeni közmunkára kötelezett igaz- és kézimimisták beosztására vonatkozó javaslat elfogadtatott. — Az érdekelt vidék közönségének tájékoztatására itt fölemlítjük még, hogy a Varannó és V. Hosszumező közt lévő közut mély szakaszának feltöltésére vonatkozó műszaki iratok folterjesztettek a kereskedelmi kir. ministerhez.

A kir. ügyész jelentéséből kiveszszük, hogy a törvényszéki börtönben a mult évi decembri rablétszám 163 volt, ebben elítelt 135.

A kir. pénzügyigazgató helyettesének nagyon érdekesen szerkesztett jelentéséből tájékoztatjuk a közönséget, hogy az 1895. év dec. folyamán egyes adóelőírásra kerek számban befizetett: 129,751 ft, az egész év folyamán 1,096,000 ft az 1894. évihez hasonlítva 1895-ben több 32,450 frrtal, hátralékban maradt: 575 000 ft, aránylag nem sok, dacára annak, hogy szigorított végrehajtás, vagy éppen a felelősség kimondása egyetlen egy esetben sem alkalmaztatott. Hadmentességi díjra befolyt decemberben 6600 ft, az egész évi befizetésnél 1035 frrtal kevesebb, mint 1894-ben, kint maradt 69,000 ft. — Az 1896. évre szóló adóalaposszeírások befejezést nyertek. Az illetékekészítésben nagyobb foku zavarok mutatkoztak, de azok leszámolás folytán már is rendeztettek a tokaji, a homonnai, a varannai, a kir.-helmecezi és a n. mihályi járásokban. Az 1896—98-ra hasznosított fogyasztási és italadó évi értéke 420,253 ft 64 krra rug. *Adófizetési halasztást december hóban nem kért senki.* Belkezelés tekintetében a pénzügyigazgatósági tisztikar dicséretes szorgalommal működik. (Éljenek! Szerk.)

Végezetül fölemlítjük, hogy Simkó Mihály és Kárász Simon hadköteles egyéneknek kivételes nősülés megengedéseért benyujtott folyamodásaik pártoló véleménynyel folterjesztettek a honv. ügyi kir. ministerhez.

Ezek során a d. e. 9-kor kezdődött ülés d. u. 1 óra előtt véget ért. Az elnöki székől távozó főispánt éljenzés kísérte.

Hírek a nagyvilágból.

Kirá'yunk öfelsége most *Cap Szt. Martin*-ban, déli Franciaországban élvezi a gyönyörű tavaszias időt. Pár nap mulva öfelsége *Korfu* szigetre utazik, hogy meglátogassa a felséges asszonyt, *Erzsébet* királynét.

XIII. Leó pápa és vele együtt az egész katolikus világ tegnap ünneplte meg, még pedig a pápa óhajta szerint teljes csendben, *felsőszázados* évfordulóját annak az eseménynek, amikor XII. Leó pápa a mostan uralkodó XIII. Leó-t püspökké szentelte. A jubiláló pápa, családi nevével *Gioachino* Pecci, most közel 86 éves.

1871. január 18-án történt, hogy I. Vilmos porosz király fejére tette a német császári koronát. Ennek a világtörténelmi jelentőségű ténynek tegnap mult huszonöt esztendeje. A hatalmas Germania ágyudörgés közt diadalmában ünneplte meg a nagy évfordulót.

Angol-német viszony. Közpolitikai téren alapos a remény, sőt azóta, hogy királyunk öfelsége is közbelépett, biztos kilátás van arra, hogy a német-angol összekoccanás békésen fog végződni és a régi jó viszony újra helyre áll a két hatalmas állam között.

József Agost és neje *Ferenc-Ferdinánd* fng. látogatására Egyiptomban Kairóba érkeztek.

Az olaszok Afrikában már napok óta és folytonosan harcolnak a benszülottekekkel, kik véres tusakodás után az olaszokat lépésről-lépésre viszsaszorítják. *Baratieri* olasz tábornok döntő csatára készül a négus hadai ellen.

Thun gróf, csehországi helytartó, öfelségének benyujtotta lemondását, mely el is fogadtatott.

Folytatás a II-ik melletten.

II. melléklet a „Zemplén” 3. számához.

Csehország új helytartójával *Deym* gróf, londoni osztrák-magyar nagykövét, van kiszemelve.

Zeitunban, a borzasztó hideg és hóviharok miatt, török részről be kellett szüntetni a hadmiveteleket. *Zeitun* kivételével az egész török birodalomban nyugalom uralkodik.

Ferdinánd bolgár fejedelem székvárosából Bécsbe érkezett.

Hirek az országból.

Öfelsége a király legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a szent korona és a koronázó jelvények a honalapítás ezredéves emlékünnepé alkalmából, kellő őrizet alatt, közszemlére kitéssenek, éshogy június 8-án az állandó országházban tartandó együttes ülés idejére az országgyűlés termébe átvitessenek.

Budai püspök. Öfelsége a király *Magyarévics* Jeremiás budai gör. kel. szerb esperes plébánosnak budai gör. kel. szerb püspökké történt megválasztását jóváhagyta.

Új főrend. *Szász* Domokos erdélyrészi ev. ref. püspök megkapta a királyi levelet, mely őtet a főrendház tagjává avatja.

Különlélek.

(Kinevezések.) A kir. pénzügyminister *Galbary* Flórist az ujhelyi pénzügyigazgatósághoz titkárrá nevezte ki. — Vármegyénk területére a viravai anyakönyvi kerületbe, *Hvozdovics* Péter okl. közs. jegyzőt nevezte ki a belügyi kir. minister és a kinevezett anyakönyvvezetőt felruházta a házasságkötések jogosítványával is.

(Az *Andrássy* jutalomdíjak) oda ítélté dolgában f. hó 14-én tartott ülése alkalmával határozott a magyar nyelvet és népnevelést Zemplén vármegyében terjesztő egyesület választmányára. Jelen voltak *Fejes* István előülése mellett *Molnár* István és *Dokus* Gyula óméltósága, továbbá *Dongó* Gy. Géza, *Malonyay* Ferenc, *Meczner* Béla, *Miszák* István és *Nemes* Lajos választmányi tagok, *Beregszász* István egyesületi titkár és *Dokus* László e. pénztáros. Az *Andrássy*-jutalom évi 400 ftból áll, mely a székes főváros Iskola-egyesületének alapítványa néh. *Andrássy* Gyula gróf emlékeztetére; rendeltetése, hogy abból mindazok a tanítók és tanítónők, kik Zemplén vármegyében magukat növendékeik iránt a magyar nyelv terjesztésében, a nemzeti érület és hazaszeretet érzelmének fejlesztésében kitüntették, bizonyos összegig, mely azonban 50 ftnál kevesebb nem lehet, anyagi jutalomban részesüljenek. A jutalmazásra magukat érdemesekké tett tanítók és tanítónők közül, kiknek hosszú névsora a jegyzőkönyvben megörökített, *Andréjkovics* Pál gálszécsi állami elemi iskolai igazgató tanító, továbbá *Takács* János terebesi áll. e. isk., *László* E. Flóris n. mihályi áll. e., *Fuha* Demeter nátafalusi rk., *Figula* József vásárhelyi áll. e., *Peczár* Mihály upori gk., *Kopinyecz* Antal isztácsi gk. és *Egyed* István m. izségi ev. ref. tanítókat éspedig mindegyiküket külön-külön 50 ftnyi jutalomban részesítette a választmány. — Leljek úgy a jutalmazottak, mint mindnyájan azok is, kik a jelen alkalommal anyagi előmérésben nem részesülhettek, legszebb jutalmukat abban a nemes öntudatban, hogy a haza és az emberiség iránt tartozó szent kotelességüket hiven teljesítették. A magyarok istene mindnyájukat sohaig éltesse a lehető legjobb testi és lelki erőben!

(Időjárás.) Görög-katolikus atyánkfainak tegnap volt Vízkeresztjük. *Julian* naptárának emlékezte óta vízkeresztkor szokott lenni a legnagyobb hideg. Tegnap mégis olyan szép idő volt, hogy a háztetőkről alá csorgott hó nem egy udvarban áradást okozott.

(A villamos világításról.) Villamos világításunkat már több ízben volt alkalmunk méltányolni és megdicsérni, úgy és olyan alakban, amint az impressziók folytán csak tehettük. Ezuttal nem dicséretet zengünk, igaz hogy nem is ócsárolunk, hanem csak egy körülményt kívánunk konstatálni, nevezetesen: dacára fényes világításunknak, az éj másikk, 12-ön tuli fele hasonlíthatatlanul rosszabb a multi petroleom-világításnál, mert az a néhány izzólámpa, amelyet imitt amott égvé hagynak, a koromsötétségben távol egyik a másiktól, csak mint szentjános-bogár piszlákol, A petroleum azonban jobb volt — éjfélt után — mert a mennyit meggyújtottak, annyi égett reggelig. Azokhoz szólnunk tehát, akiket illet, hogy rendőri, vagyon- és személybiztonsági tekintetből és mindnyájunk érdekében gondoskodjanak arról, hogy éjfélen túl is, ha holdvilág nincsen, az izzólámpák kivétel nélkül hajtáshasadáig égvé hagyassanak.

(Eljegyzés.) *Molnár* Gyula ev. ref. tanító, e napokban jegyezte el Ujhelyben *Dohnál* Anna kisasszonnyal, általános kedveltségnek örvendő zongora-tanítónőt.

(Cukorrépa-termelők értekezlete.) A zemplén-vármegyei gazdasági egyesület kezdemé-

nyezésére és összehívására f. hó 15-én d. e. 9 órakor a vármegyeháza kistermében népes értekezlet tartottak vármegyénk cukorrépa kis- és nagytermelői a szerencsi cukorgyárral kötendő új szerződés pontozatainak megállapítása ügyében. A gyár részéről kiadott szerződés sérelmes pontjainak beható megvitatása és ezeknek a sérelmeknek részben való orvoslására megállapított módok elfogadása után az értekezlet kimondotta, hogy a lehető legrövidebb idő alatt (tehát még e hó folyamán) újabb értekezletre gyűlnek össze, amelyre a szerencsi cukorgyár képviselőjét is megfoglalják hívni.

(Házasság.) *Bernáth* László az ujhelyi törvényszéki vizsgáló bíróságnak hosszú évek óta buzgó és képzett hivatalnok, tegnap délután lépett házasságra *Kovács* Irma kisasszonnyal. Az egybekelés polgári részét *Gaisler* József br. anyakönyvvezető teljesítette, minek végzetével az ifju pár a frigyét egyházilag is megáldatta.

(Himlőjárvány.) Városunk közönségének teljes megnyugtató közöljük, hogy hólyagoshimlőben az elmúlt héten senki sem betegedett meg, sőt az az egy-két beteg is, ki ebben a veszedelmes bajban szenved, már a javulás útján van és így alapos kilátásunk lehet, hogy a baj ma-holnap teljesen megszűnik, ami nem kis részben a hatósági orvosrendőri intézkedések erőlyes keresztülvitelének lesz köszönhető.

(Farsang.) Ma egy hetes számunkban ugyan ez alatt a cím alatt arra a közlésünkre, hogy a farsangi mulatságok még csak a tervezetek stádiumában vannak, arról értesítettek, hogy több mulatság van készülöben; éspedig fényes bált készülni rendezni a református egyház gondnoksága és tanácsa; továbbá a tüzoltó-egyesület, esetleg az Olvasókör is megtartják szokásos mulatságaikat. Egy azonban már bizonyos: az ujhelyi izr. nőegyesület mindig fényes és sikeres, szabad büfés táncestjét folyó hó 25-én fogja a színházteremben megtartani. A szép meghívók erre a mulatságra már szétküldtek. A rendező bizottság ezen az uton is felkéri mindazokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak volna s arra igényt tartanak, hogy ebbeli kérelmükkel az egyesület pénztárosához, *Lenkei* Mihályhoz sziveskedjenek fordulni.

(Állami anyakönyvi statisztika.) Sárospatakon 1895. október 1-től 1895. évi dec. 31-ig bezárólag született összesen 95 gyermek; — ebből 50 finemü 45 leánygyermek; — rk. 19 fi, 16 nő, összesen 35, — gk. 13 fi, 10 nő, összesen 23, — ev. ref. 14 fi, 11 nő, összesen 25, — izr. 4 fi, 8 nő, összesen 12, törvénytelen 11 s utóházassággal, vagy más uton nem törvényesített egy sem. Iker-születés volt egy esetben 2 gk. leány s ezek halva születtek. — Meghaltak a fent megjelölt időközben összesen 53, — ebből 26 finemü, 27 nő, 7 éven alul 21 fi, 20 nő, 7 éven felül 5 fi, 7 nő, — rk. 12 fi, 8 nő, — gk. 9 fi, 7 nő, — ev. ref. 5 fi, 7 nő, — izr. 5 nő. — Halva születt van 5, ebből 2 fi és 3 nő, 2 rk., 2 gk. és 1 izr. — Házasság kötött 11, — 3 esetben hirdetés alól aispáni felmentéssel, 8 esetben törvényszerű hirdetéssel. — A házasságból 4 tisztán róm. kat., — 3 tisztán ev. ref.; — 1 tisztán izr.; — 1 ref. férfi rk. nő, — 1 rk. férfi ref. nő, — 1 ref. férfi gk. nő. — A gyermekek vallása tekintetében előzetes egyesség egy esetben sem történt. Hirdetés fogantatott 12 melyből helyben rendeltetett el 11, megkeresésre 2.

(A szép Nádial) A néhány évvel ezelőtt Magyarországon járt és országszerte nemcsak méltó feltűnést, de elragadó hatást is keltett orosz daltársulat, élén a szép *Slavianszky Nádial*-val, mához egyhétre, azaz f. hó 26-án városunkba érkeztek, hogy még az nap este megtartsa egyetlenség hangversenyét a városi színház nézőtermében. A daltársulat 37 tagból áll: 14 férfi, 20 gyermek és 8 hölgytagból. A hangversenyre előjegyzéseket elfogad *Löwy* Adolf könyvkereskedése. A részletes műsort falragaszok és lapunk jövő száma közölni fogják.

(Tanulók a kiállításon.) A vallás- és közoktatásügyi minister felszólította az országos tanár-egyesületet, tegyen javaslatot, miképen lehetne azt lehetővé tenni, hogy a tanulóifjuság is megtekinthesse az ezredéves országos kiállítást. Az egyesület megtette javaslatát, melyet a miniszter el is fogadott. E szerint 4—5 tanintézet ifjusága fogja fölvaltva, tanárainak vezetésé alatt tanulmányozhatni a kiállítást. Az ide oda utazásra tetemes kedvezményt fognak nyerni, Budapesten pedig olcsó ellátásról fognak számukra gondoskodni.

(Betörés.) Vakmerő betörés zavarta meg Ujhely városnak különben csöndes és régóta zavartalan közbiztonságát. Folyó hó 15-éről 16-ára menő éjjel, ismeretlen tettesek, a Széchenyi téri Steiner-féle házban lévő és *Löwy* Mihály kis-lutris és szesz italok mérésével foglalkozó kereskedő boltjába a helyiség hátulsó szobájának, az ugynevezett Népkertre nyíló ablakán a vasrostély kifeszítése után behatoltak s az utcai szobában lévő Wertheim-szekrényt próbálták megnyitni. Azzal azonban, nem lévén ok a Papakosztáék iskolájából valók,

nem boldogultak, mert egy drót darabbal s mint a nyomok mutatják egy rossz vésővel a szekrényt megnyitni nem tudták, mindössze is helyéből ki-mozdították s földöntötték. A nehéz munkát azonban végig végezték Erről tanuskodik egy kiürített szamorodni borosüveg és több elszívott cigaretta vég. A felesleges fáradozás után mást gondoltak és a hátulsó kis szobából, a *Sole* Adolf aranyműves boltjába akartak bejutni, aképp, hogy a befalozott hátulsó ajtó falát kezdték bontogatni. Egyharmadrészben ki is szedték a téglafalat, de mert e mögött erős vaspántokra akadtak, munkájukat abban hagyták és a merre jöttek, t. i. az ablakon, a Népkerten és a Grosz Móric háza előtti kis kerten át észrevétlenül visszavonultak. *Sole* aranyműves igazán szerencsés. Ezuttal harmadszor próbálkoznak boltjába betörni. Egyszer a betörés csak kísérlet maradt; másodsor megtörtént a hallatlan eset, hogy a betörő a boltban talált pálinkától holtra részegedvén, nem kis öröme a rendőrségnek, a helyszínén mély álomba merülve maradt; ime, most harmadszor is kár nélkül menekült. *Schmidt* rendőrtanácsos a helyszíni szemle felvétele, a nyomok és bűnjelék megszerzése után a tettesek kipuhatólása iránt a nyomozást azonnal megindította.

(Anyakönyvi irnokság.) Az ujhelyi állami anyakönyvi hivatalhoz, évi 600 ftnyi javadalommal, állandó irnoki állást rendszeresített a belügyi kir. minister. A várm. közig. bizottság *Szent-Györgyi* Istvánt ajánlotta a miniszternek kinevezésre.

(Lopás.) F. hó 16-án *T. Z. dr.*-nek Kazinczyntcai lakásáról, ismeretlen tettes egy kettős fedélű cimerral ellátott arany órát és egy 150 cm. hosszúságú apró tömör szemekből való aranyláncot elloptott. A tettest a rendőrség eddig hiába keresi. Intő példa, hogy a vajmi ritkán kézrekerülő alkalmi tolvajok orra előtt gondosan zárjuk be szobánk ajtait.

(Rendőri hírek) Még a múlt év őszén történt, hogy a *K. J. dr.* közel-szülőjében épült házában kamarájából több értékes ruhaneműt és nagyobb mennyiségű élelmiszert elloptak. A tettest akkoriban hiába kereste a rendőrség, csak nem tudott nyomára jönni. Az elmúlt héten azonban egy férfi-kabátban a rendőrséghez való kerülése nyomra vezetett s ezen az uton a tettest Kun István sárospataki származású ismert tolvaj személyében kipuhatólta. A rendőrség ezt a jó madarat több rendbeli büntetés elkövetésével gyanúsítja és ebben az irányban folytatja az előnyomozást. — *Berger* Adolf 18 éves suszterinas személyében ugyancsak egy rég keresett tolvajt csipett meg a rendőrség a múlt héten. A gézengúz egy instársával a múlt év november havában egy éjjel, a Széchenyi-téren az *Altmann* Jenő ruhás-boltja előtt vásárról hozott s éjjelre letett és ponyvába vart ruhacsomagból három férfikabátot elloptott. A kabátot azonban most fölismerték rajta s így a tolvaj dutyiba került.

(Megfagyott emberek.) F. hó 9-én, későn este a hogykai erdőről szánkán ment hazafelé két lukai ember, *Reko* János és *Béni* József 13 éves fiával. A sötétben és hóvihárban eltévedtek az utat s a nagy hófúvásban elakadtak. Rekot segítségért haza küldték, de messzire már nem birt menni s egy közelben talált kukorica-kóró rakásba bujt. *Béni* nem gyöztvén őt visszavárni, ott hagyta szánkáját s fiával együtt szintén haza indult, de alig haladtak néhány lépést, összeestek és mindkettőjüket ott találták meg másnap megfagyva. Rekonak keze lába elfagyott, s ő is aligha marad életben. r. l.

(Egy bécsi fodrásznő) ajánlkozik a legújabb divatu bali frizurák előállítására. Lakása: Henkl Mária Kazinczy-utca 508. sz. alatt.

Irodalom.

Milleniomi történet. Az »Athenaeum« r. társaság kiadásában megjelenő »A magyar nemzet története« című tíz kötetes nagy munkának (milleniomi kiadás) 49. és 50. füzetét most került a könyvpiacra. A 49-ik füzetben *Marczali* Henrik egyet. tanár folytatja II. Endre király uralkodásának ismertetését, különösen a pénzügyi helyzettel, az arany bulla kiadásának körülményeivel foglalkozik és főként erre a magyar »Magna Cartha«-ra vonatkozólag sok és igen becses jogtörténelmi adatot hoz fel, melyeket eddig a kézi könyvekben nem ismerhettünk. Ehez a füzethez két szép műmelléklet van csatolva. Az egyik a gelencei őrségi r. kat. templom »Serhalmi«-ütközete középkori freskó-festményének színes másolatát tünteti fel; a másik kép pedig »A budavári helyőrségi templom, III. Endre temetkezéshelyének pompás fénynyomata. A számos szövegkép közül ki kell emelnünk: »II. Endre oklevélenek kezdőorait« faksimilében! továbbá igen szépek »Nagyszében régi kapuja«; »A kereci apátsg temploma.« Az 50-ik füzetet egy egyszerű, szinopompás műmelléklet nyitja meg »Hasonmás a gyulafehérvári Batthyánykönyvtár Missalejének címkéjéről. 1377.« Ebben a füzetben *Schönherr* Gyula tovább folytatja a luxemburgi ház történetét, Egyes füzet ára 30 kr. Előfizetésre negyedévre (12 füzet) 3 fr 60 kr, félévre (24 füzet) 7 fr 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombaton egy-egy füzetet kapnak.

A »Zenélő Magyarország« közkezdelt zenemű folyóirat január 15-iki II. száma tartalmaz két szép új magyartal. II. S. Jones »Palermó« keringőjét s a hirneves svéd *Halfdan-kjerulf* »Bölcső dalát«. A pártolásra érdemes hazai zenemű lap ára negyedévre 6 füzetre, hatvan zeneoldallal tartalommal

1 fital előfizetheti a »Zemlé Magyarországi kiadóhivatalánál Budapest, Csengeri utca 62. A. Ugyanitt jelent most meg Greizinger Iván dr. »165 Hegedű Ária«. a. egy hegedűre írt 70 lap terjedelmű zenemű, mely 117 eddig még sehol meg nem jelent magyar nép dalt, s 48 a külföldi modern zeneszerzők legszebb műveit remekül sikerült átíratokban tartalmazza. A hegedűjátékosoknak igen becses kötet ára 3 ft. A hegedű átíratból mintáit a Zemlé Magyarországból mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal.

Fényes idő áll előttünk az 1896-ik évvel. Nemcsak a nagy multra, de a szép jelenre és a kecsgetető jövőre is büszkéek lehetünk. Ugy az ipar, mint a kereskedelem, ugy a művészet, mint az irodalom az utóbbi évtized alatt óriási mértékben fellendült. És az irodalom fellendülésével a »Képes Családi Lapok« mindenkor lépést tartott. Ebben az évben pedig kettőzött erővel arra fog törekedni, hogy hasábjain a nevesebb írók és költők munkái lássanak napvilágot. Közölni fog jeles és mulattató elbeszéléseket, egyszerre három regényt, rajzokat, humorizmusokat és költeményeket. De ezenkívül a »Képes Családi Lapok« hozni fogja az ezredéves kiállítás irásait és képeit. Végül a »Hölgyek lapja« című külön mellékletén párizsi minta után vett divatképeket és divat-tudósításokat fog közölni. A »Képes Családi Lapok« előfizetése egészévre 6 ft, félévre 3 ft, negyedévre 1 ft, 50 kr. Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal. (Budapest Vadász utca 14 szám saját házában.)

Tanügy.

A Zemplén-vármegyei tanító-egyesület és a tanügyi kongresszus.

Az ezredéves kiállítás alkalmából a fővárosban Magyarország tanítói egyesület kongresszusra gyűlnek egybe. A kongresszusnak ugyan minden tanító vagy tanár tagja lehet, ki a tagsági díjat (2 ft) befizeti, de a fenálló vármegyei tanító-egyesületeknek ebben az egyesületi kongresszus szervezésében nem jutott épen aktív szerep. Mindazáltal tévedne, aki azt hinné, hogy egyáltalán semmi szerepe sem lehet a tanítóegyesületeknek a tanügyi kongresszus munkálkodásának sikerében. Ellenkezőleg a tanító-egyesületeknek kell előkészíteni, megérlelni azokat az eszméket, melyek a kongresszuson tárgyalás alá kerülnek, s majdan határozattá emelteknek.

Nemzeti alkotmányos életünk ujjaszülése óta tartott tanítói gyűléseknek (ugy a 70-es évek egyes tanító gyűléseinek, mint a 80-as években divott orsz. képviselői tanítói gyűléseknek, s a 90-es években felszínre került tanítói országos bizottság-nak) az volt a legfőbb baja, működésük sikerének az volt legfőbb akadálya, határozatai sikertelenségének az volt legfőbb oka, hogy a tanítóság közvéleménye azokban a határozatokban nem érvényesült világosan, határozottan; oly szétágazók voltak a vélemények országsszerte a legközönségesebb kérdésekben, hogy a relatív többség, melylyel azok a határozatok hoztak, semiképp sem tekinthető az ország tanítósága közvéleménye kifejezőjének; az erők szétforgácsolása, a vélemények megállapodatlan volta megfosztotta az országos tanító-gyűléseket attól a tekintélytől, hogy a kormány a határozatokat magáévá tette s a gyakorlatba átvitte volna. Történt ugyan ebben az irányban valami, de korántsem annyi, amennyinek történnie kellett volna, s korántsem az, aminek megvalósítása szükséges volt.

A kiállítási kongresszus előkészítő bizottsága a multak tapasztalatain okulva a legszélesebb körű intézkedéseket tett, hogy a kongresszus munkálkodása ne legyen sikertelen. Nemcsak az egyes intézetek (középiskolák, tanítóképzők stb.) tanár-testületeit, hanem a tanító-testületeket is felhívta, hogy vegyenek részt az előkészületben; ajánljanak a kongresszuson tárgyalandó tételeket; vitassák meg a maguk körében a beküldött tételek közül kiválasztott s a programban felvett kérdéseket; tájékozzák az egyes tagokat az ország közvéleménye részéről megvitatásra és megoldásra kitűzött kérdések iránt; engedjék a vármegyei tanítói gyűléseken való érvényesülését minden egyes tag véleményének.

Mind oly körülmények, melyek remélni engedik, hogy a kongresszus nem az országból esetleg összegyűlt tanítói gyűlése, aggregátuma lesz, hanem valóságos életműves központi szervezet, mely míg egy részről behatárolt, másrésztől a vett hatásokat életművesen feldolgozza, s mint a tanügyi organizmus központján átszűrődött közvéleményt juttatja vissza az ország különböző részeiben működő tanító-testületekhez és az egyes tanítókhoz. Ha hasonlattal akarnék élni: a vármegyei tanítóegyesületek egyesületét hasonlíthatjuk a szívhez, s a kongresszust a tüdőhöz. Miként a viszeres vér a test minden részéből a szív jobb pitvarába gyűl, s innen a jobb szivgyomor a tüdőbe nyomja: ugy veszi fel a vármegyei tanítói egyesület a vármegye tanítóságát mozgató tanügyi eszméket, hogy azokat a kongresszusnak szolgáltatassa át. S miként a tüdőben megtisztult vér a bal szivpitvarba s innen a bal szivgyomorba jut, mely a már átszűrődött üteres vért az egész test táplálására szétosztja: ugy veszi át a vármegyei tanító-egyesület a kongresszuson átszűrődött eszméket, hogy tagjai (a vármegyei tanítóság) között tápláló életnedvként szétáraszsa.

Ily körülmények között feltűnő, hogy vármegyénk tanító-egyesülete e mozgalmakban részt nem vesz.

Két okból sajnálatos e körülmény. Először is egy nagy vármegye tanítóságának közvéleménye van kizárva abból, hogy a kongresszus meg-

állapodásainak kialakulásába, mint annak ingrediens része befolyjon; ami minden esetre csorbítani fogja az ott hozandó megállapodások egyetemes jellegét. Az a körülmény, hogy hiszen a vármegye tanítósága személy szerint, egyénenként részt vehet a kongresszuson, nem szünteti meg az itt kifejtett aggodalmat, sőt növeli a bajt annyiban, hogy nem lévén tájékozva (saját szűkebb körü tanügyi társadalmunkban sem) a felszínre került kérdések iránt, nem a tanügyi közvélemény egy csoportját, hanem saját egyéni véleményüket viszik piacra s esetleg okai lehetnek a vélemények beláthatatlan szétágazásának a szak- és közgyűlések terjedős lefolyásának esetleg időrabló félreértések felmerülésének.

A nyolcvanas évek országos tanítógyűlései egyikén merült fel egy ily kínos félreértés, ami bizonyára nem emelte az illető vármegye tanítóságának reputációját.

A másik sajnálatos körülmény, amely a Zemplén-vármegyei tanító-egyesület közreműködésének hiányzásából származhatik, abban áll, hogy a vármegye tanítóságában rejtve maradt (mert a kongresszusra fel nem terjesztett) eszmék ott maradtak továbbra is átszűretlenül a tanítóság kebelében s abban a zavaros aspirációk alapját képezik, mint ahogy vérpangást okoz a testben az a vér, mely nem jut a kis vérkeringés útján a tüdőben végbe menő megtisztulásig.

Hogy mennyire beállott már is e pangás, mutatja az a körülmény, hogy a Zemplén-vármegyei tanító-egyesület Zemplén-vármegye közönségének tudatában a napi hírek színvonalán alól sülyedt. (Még a Zemplén Naptára sem vesz róla tudomást*)

Itt az ideje, hogy ha az előbb eszelt állapotoknak nem akar a Zemplén-vármegyei tanító-egyesület okozója lenni, megragadja az alkalmat tagjai tájékozására, Zemplén-vármegye tanítósága közvéleményének az országos tanügyi kérdésekben való állásfoglalására. E tekintetben legközelebb oly lépés történt, mely remélni enged, hogy az egyesület pótolni fogja az elmulasztottakat.

Mult évi dec. hó 14-én a kir. tanfelügyelő elnöke alatt Sárospatakon az áll. tanítóképzőben az egyesület volt elnöke és jelenlegi tisztviselői (alelnök, pénztáros, jegyző és két v. tag.) jelenlétében megtették a lépéseket arra, hogy az egyesület újra megkezdje munkásságát. A volt elnöktől átveendő az alelnök az irattárt s még idejekorán gyűlést hív egybe, melyen az egyesület tagjainak alkalmuk nyílik majd a kongresszus iránt tájékozódni s a kongresszusban leendő méltó képviseltetés iránt intézkedni.

Adja Isten a maga kegyelmét az egyesület igyekezetére!

Philaethes.

*) Ennek Mohamed az oka és nem a hogy. Szerk.

Közgazdaság.

Nemesített legkorábbi székely tengeri.

Eredeti vetőmag.

Az utolsó két évtized legkeresettebb, mondhatni: legdivatosabb mezőgazdasági terménye a »legkorábbi székely tengeri.« E tengeri minden más mezőgazdasági tengeri fajnál sokkal korábban megéri s fejlődése annyira gyors, hogy például a Bihar-vármegyei gazdasági egyesületnek 1879. évben eszközölt termelési kísérlete alkalmával apr. 14. elvettétvén; július 16-án a nagyváradi terménykiállításán megérve mutatott be s e napon újra elvettétvén, e második vetésből október 6-án, a b.-csabai kiállításán már megint érett csövek mutatattak be. Tehát a »legkorábbi székely tengeri« egy és ugyanazon évben kétszer ért meg.

Bötermő voltára nézve legyen elég felemlítenem a »Magyar Föld« című gazdasági szaklap 1883. évi 226 ik számában Nagy Iván ur által közölt azt az adatot, mely szerint a Bakony alatt eszközölt összehasonlító kísérletnél az utasításom szerint mivel székely tengeri 700 □ öl területről 10 hektoliter kifogástalan minőségű szemet adott; míg az ugyanakkora területen mivel közönséges magyar tengeri hozama alig 5 hektoliter közepminőségű szem volt. Hivatkozom továbbá a magyar-óvári kir. gazdasági tanintézet jelentésére, (Lásd: »Mezőgazdasági Szemle« 1887. évi III. számát), mely szerint az ottani kísérletnél következő eredmény mutatkozott, 1 kat. holdra számítva:

Székely tengeri 2464 kiló = 30.30 hektoliter szem.
Ezzel szemben a
Csinquantino csak 1713 „ = 22.40 „ „ „
Pignoletto csak 1184 „ = 14.80 „ „ „

Meg kell említenem még egy fontos körülményt, mely az utolsó évek kísérleteinél merült fel s mely hivatva van a székely tengerit egy újabb irányban is kiválóan keresetté tenni.

Megállapítottat ugyanis, hogy a »legkorábbi székely tengeri« csalamádé termelésre is mindenképp első rangú tengeri faj. És ez az elsőbbsége különösen a csalamádé bevermelésénél, besavoyításánál feltűnő, mert vékony szára jobban összenyomulva, a bevermelés eredménye is biztosabb.

Ez tekintetben is hivatkozom a m.-óvári

kir. gazdasági tanintézet jelentésére (Lásd: »Mezőgazdasági Szemle« 1886. évi XI. szám), mely szerint a székely tengeri az eddig kísérlet alá vett tengeri fajok között csalamádé termelésre is első helyet érdemel.

Végül hivatkozom a hohenheimi kísérleti telep jelentésére (Lásd: »Vürtembergisches Vochenblatt« 1887. évi 5. számát), mely szerint a székely tengeri még az ottani hideg égalj alatt is — hol néha augusztus hóban is fútenek — bámulatoz eredményt mutatott fel.

Az általam nemesített »székely tengeri« szeme hektoliterenként 79—81 kilót nyom és különösen két irányban megbecsülhetetlen. Először ott, hol bármely körülmény miatt csak későn lehet vetni, őszszel pedig korán jön a dérs s így más faj tengeri nem érnek meg. Másodszor ott, hol tarlójába őszi búzát akarnak vetni. Sőt meleg és kővér talajban, ha a tengeri korán vettett, még repce is vethető utána.

A székely tengerinek főnobbiekben vázolt előnyeiből következett annak csaknem egész Európát meghódított rohamos elterjedése; következett az, hogy a bécsi kiállításon ennek a tengerinek nemesítéseért és megismertetéséért első díjjal, állami arany éremmel lettem kitüntetve, mely kitüntetésnek értéke abból a körülményből mérlegelhető, hogy a mezőgazdasági csoportban mindössze csak három ilyen érem lett kiosztva. De hogy ezeket az előnyöket a székely tengeri művelése elérhesse, feltétlenül szükséges, hogy valódi eredeti vetőmag vetessék mert a már oly nagy mértékben elterjedt utántermelések egyfelől a közelben mivel más fajok által kisebb-nagyobb mértékben korcsosulva vannak; másfelől pedig, mert az utántermelők nem követik a vetőmag kiválasztásánál gyakorolt módszeremet.

A nemesített székely tengerinek eredeti termelése, fajtiszta vetőmagja kizárólag csak az eredeti termelő társaság alattit vezetőjétől szerezhető be. Árának következők:

1000 kiló	140 ft.	100 kiló	18 ft.
500 „	80 „	50 „	10 „
300 „	50 „	25 „	1 „
4 ³ / ₄ kiló 1 frt 50 kr.			

A vasutig való fuvardíj fejében minden 100 kiló után 40 krt számítunk. A zsák külön számítatik, Mivelési utasítás minden rendelvényhez mellékeltek. Egy katasztrális hold földbe (1600 □ öl) 25 kiló vetőmag kell.

Ajánlok továbbá, január közepétől kezdődőleg, finom, székely juhturót, 4 kilós részletekben, ládával együtt 3 frtért.

Arankamentes, négyszer tisztított vörös löhere magot, 100 kilónként 45 forintért.
Székely-Udvarhely, Udvarhelymegye.

Szent-Királyi Árpád,

az »eredeti székely tengeri« termelő társaság vezetője.

Vármegyei Hivatalos Rész.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A. Ujhelyben, 1895. évi december hó 2-án tartott közgyűléséből.

493/24865. sz. Olvastatott az állandó választmányok a közmívelődési pótadó 1895 évre leendő megszavazása tárgyában tett határozati javaslata.

A nérszerinti szavazás elrendeltettvén: Bajusz József, Buza János, Dókus József, Goldblatt Lázár, Guttman Mór, Dr. Hass Bernát, ifj. Horváth József, Hönsch Dezső, Kelner József, Kun Frigyes, Dr. Lácay László, Malonyay Ferencz, Meczner Gyula, Nemthy József, Pilissy László, Spillenberg József, Schmotzer Péter, Végh Bertalan, Zinner Bernát, Zombory Gedő, Császár Pál, Dókus Gyula, Dóbe István, Füzesséry György, Füzesséry Tamás, Br. Gaizler József, Haraszthy Miklós, Kossuth Elek, Dr. Kossuth János, Matolai Etele, Mizsák István, Molnár János, Nemes Lajos, Pataki Miklós, Rimaszombathy Pál, Somogyi Bertalan, Thuránszky László, Tóth Lajos, Kónya András, Dókus László, Dongó Gy. Géza, Klimó Menyhért, Prihoda Etele és Spillenberg Barna hozzá járuló igen és semmi nem szavazattal az állandó választmány határozati javaslata elfogadtatott s a mennyiben a vármegye közmívelődési szükségleteit a 0.50% pótadóból befolyó mintegy 4000—4200 ft. ez idő szerint fedezi, ily összegre azonban ha csak szép sikert felmutató óvodáink egy részének tovább működését veszélyeztetni nem akarjuk, a jövőre is szükségessz; közmívelődési pótadó címén az összes egyenes állami adókkal terhetőség. — 1896. évre 1/2% vármegyei pótadó kivetése elhatározatik, illetőleg megszavazatik.

Ezen közérdeku határozat a »Zemplén« hivatalos lapban meghirdetetik, a főszerkesztőnek a netaláni fellebbezések, ilyenek be nem adása esetén pedig nemleges jelentéseknek a hirdetési határidő leteltéveli beadására, az alispán pedig az ekként meghirdetett határozatnak, a hivatalos lap, netaláni fellebbezések és szerkesztői jelentések kapcsán, a belügyi ministerhez leendő felterjesztésére utasítottak.

Kmf.

Jegyzette és kiadta:

Dókus Gyula, főjegyző.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.
A 10 járási főszolgabíróknak.

A személyi tudósítvány mikénti kiállítását szabályozó 7270. eln. számú honvédelmi ministeri intézkedést másolatban közhírré tétel és alkalmazkodás végett kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1895. decz. 30.

alispán h.

Dókus Gyula, főjegyző.

Másolat.

M. kir. honvédelmi minister. 7270/eln. sz. Zemplén-vármegye közönségének. A cs. és kir. közös hadügyministerrel egyetértőleg elrendelem, hogy jövőben a véderő utasításnak a honvédségre vonatkozó IV. részében 12-ik minta alatt, valamint a hadseregre vonatkozó IV. részében 9-ik minta alatt előírt személyi tudósítvány (igazolvány) katonai nyilvántartási célra a polgári állást és kereseti foglalkozást illetőleg, (8 rovat) azután a vagyoni viszonyok, illetve évi jövedelemre nézve (9 rovat) hivatalosan igazoltassék. Ezen maguk az illető tartalékos havidíjasok által megszerzendő igazolásra hivatnak: a) a nyilvános (állam és ezzel egyenlő) szolgálatban lévő tartalékos havidíjasokat illetőleg, közvetlen hivatali előljáróik (főnökeik) és b) a magánvállalatoknál alkalmazott, vagy egyéb az a) alatt nem említett állásokban lévő tartalékos havi díjasokat illetőleg az illetékes törvényhatósági tisztviselők. A vonatkozó igazolás következőképen szövegezendő.

A személyi tudósítvány 8. és 9. rovatában foglalt adatok valódisága igazoltatik.

(Itt az esetleg mutatózó eltérések sorolandók.)

Kelt.....

(Hivatalos pecsét.)

Aláírás.

Az ezen rendeletben foglaltakra nézve az illetékes tisztviselők megfelelőleg utasítandók. — Budapest, 1895. évi dec. hó 18-án. A minister helyett: Gromon sk., államtitkár.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A nagymélt. m. k. földmivélsügyi minister a Tisza és mellékfolyói völgyéről készült átnézeti térképeket a vármegye közönségének 97546/95 sz. intézkedéssel megküldi.

A térképek a megyei levéltárba elhelyeztetnek és arról a szabályozó társulatok a kir. kulturmérnöki és kir. építészeti hivatalok, továbbá a vármegye közönsége a hivatalos lap útján azzal értesítetik, hogy ezen közérdekű művek a megyei levéltárban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

S.-A.-Ujhely, 1896. január 4-én.

alispán helyett:

Dókus Gyula, főjegyző.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 járási főszolgabíróknak.

Minél kiterjedtebb módon leendő közhírré tétel végett tudatom tek. főszolgabíró urral, hogy a nm. földmivélsügyi minister ur f. évi 101,714. sz. a kelt intézkedéssel megengedte szopós-malaczkoknak azonnali levágás céljából Budapest székes főváros területére a fönálló általános állategészségügyi szabályok megtartása mellett akadálytalan szállítását.

S.-A.-Ujhely, 1895. decz. 30.

alispán h.

Dókus Gyula, főjegyző.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-a.-Ujhelyben 1895 évi december 2-án tartott közgyűléséből.

503/2428. sz. Olvastattott a kassai kereskedelmi és iparkamaráuk megkeresése, a melyben a vármegye által a nem helyben lakó iparosok vásárlatogatósi jogosultságára vonatkozó szabályrendeletének 2. §-át akként kéri módosítottatni, hogy Szerencsen a cipészek helyett a csizmadiaik részesülhessenek védelembé.

Az átiratban felhozottakat méltányolva a szabályrendelet 2. §-ában ezen kifejezés: „Szerencsen a cipész iparosok” töröltetni és helyébe ezen kifejezés: „Szerencsen a csizmadia iparosok igtatndó” illetőleg a szabályrendelet ekként leendő módosítása elhatározottatott.

Az újonnan szövegezendő szabályrendelet a Zemplén hivatalos lapban meghirdettetik és pedig azzal, hogy a magukat jogaikban sértettek 30 nap alatt fellebbezéseiket az illetékes főszolgabíróhoz beadhatják.

A főszolgabírák a hirdetési határidő lejártá után 5 nappal a netaláni fellebbezéseket vagy nemleges jelentéseket az alispánhoz beadni kötelesek. Az ekként felszerelt határozatot az átalakított szabályrendelet 4 példányával a nm. kereskedelmi ministerhez felterjesztetni rendeltetik.

Kmft.

Jegyzette és kiadta:

Dókus Gyula főjegyző.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-a.-Ujhelyben 1895. évi december hó 2-án tartott közgyűléséből.

505/906. kb. sz. Olvastattott a szabályrendeletet készítő bizottság által a közg. bizottság 906. sz. a kelt határozata alapján: a vármegyei szegényalapról annak rendezéséről és kezeleséről alkotott szabályrendelet módosítása iránt beadott javaslat.

A javaslat, melyszerint a szabályrendelet 2. §-a akként módosítottatott, hogy a szegény alapról necsak évi kamatai, hanem a 12. §-ban megjelölt engedélyek után befolyó díjak és a szegény alapot illető pénzbüntetések befolyó összeg fele is a segélyezésekre fordíthatók legyenek, elfogadtatik.

Az ekként megváltoztatott szabályrendelet a „Zemplén” hivatalos lapban 30 nap alatti fellebbezés mellett meghirdettetik. A főszolgabírák utasítatnak, hogy a fellebbezési határidő lejártá után a netaláni fellebbezéseket, vagy nemleges jelentéseket az alispánnak adják be.

A határozat, a szolgabírói jelentések, netaláni fellebbezések és a szabályrendelet 4 példány a nm. Belügyministeriumhoz felterjesztendő. Kmft.

Jegyzette és kiadta:

Dókus Gyula, főjegyző.

Szabályrendelet a szegényalapról. annak rendelkezéséről és kezeléséről.

1. §. A Zemplén vármegyében illetékes községélyekre szorult szegények ellátására egy vármegyei szegényalap létesítetik.

Az 1886. évi XXII. t. cz. 145. §-a értelmében minden község saját községbeli illetőségű községélyekre szorult szegényei eltartásáról gondoskodni tartozik. Addig míg a vármegyei szegény alap jövedelme a vármegyében illetékes szegények összes eltartási költségeit fedezni elegendő lesz a községek között a vármegyei szegényalap évi jövedelme az eltar. kiadásának arányában fog szétosztatni.

Ezen szegényalap a vármegyénél és az egyes községeknél kezelt szegényalapról egybe olvasztásából létesítetik, és az érvényben lévő és jövőben alkotandó törvények és szabályrendeletek alapján a községi szegényalapot illető bírságokból a zenélésre és látványosságokra adott engedélyek folytán befolyó díjakból esetleg adományokból és hagyományokból gyarapítatik.

Jövőre a községi szegényalapot illető összegek egyenesen a vármegye pénztárába lesznek beszállítandók.

2. §. A szegényalapról kamatai, a 12. §-ban megjelölt díjak és a bírságokból befolyó összegek fele fordítható a szegények eltartására, kivéve rendkívüli eseteket, amidőn a vármegyei szegényalapról felügyelő választmány előterjesztésére a törvényhatósági közgyűlés a tőke igénybevétele iránt is határozhat.

Addig míg a szegényalap jövedelme a községek által az 1886. évi XXII. t. cz. 145. §. alapján szegényeikre kiadott összegeket egészben fedezni képes lesz, a községek között az évi jövedelem az eltartás arányában meghatározott percent szerint fog kiosztatni.

12. §. Minden a vármegye területén zenélésre vagy más látványosságra, miután ez utóbbiakra a Belügyministerium által kiadott engedélyekben az illetők jövedelmeik egy részének a helyi szegényalapról leendő kifizetésére különben is kötelezve vannak, — kiadott főszolgabírói engedélyekért a szegényalapról díj szedendő, mely az engedély kiadásakor nyugta és ellen nyugta mellett a főszolgabíró által vétetik be és számoltatik.

A díjak a következők:

Ha a belépti díj 50 krmál nem nagyobb 1 frt, 50 krtól—1 frtig 2 frt, 1 frttől—2 frtig 1 frt 50 kr., 2 frttől—5 frtig 2 frt, ezután minden forint emelkedés után 50 krral több.

Ha több napra terjed az előadás az első napra ugyanezen díjak fizettetnek minden napra külön-külön, a következő napokra csak fele, ott hol páholyok és különböző beléptidíjak vannak, legnagyobb beléptidíj a páholy félára veendő alapul.

Különben mindig a legmagasabb díj veendő figyelembe.

Jóteknyczélú mulatságok, falusi korcsmai és más magán mulatságok után ott hol zene is van 1—1 frt díj fizetendő.

Ha a mulatság beléptidij nélkül részvényekre tartatik, egy részvény fele fizetendő.

Ha a mutatóványok csak tetszés szerinti díj mellett adatnak elő, a díjakat a főszolgabíró a bevétel eredményéhez képest rója ki.

Mi-dezen díjakról a főszolgabíró nyilvántartást vezet, melyben az engedély iktató száma az engedély megnevezése, az engedélyes neve és lakhelye, az engedély tartama, a befizetett összeg kitüntető.

A nyilvántartás, mely egyszersmind pénznapló is, félévenként lezárandó és a befolyt pénz annak másolatával a következő hó 15 ig a vármegye alispánjához betérjesztendő.

Nyilvános mulatságok és látványosságra zene

vagy előadási engedélyeket csak is a főszolgabíró adhat ki az egész járása területén.

Ezen szabályrendelet a nmságu belügyministerium jóváhagyása után lép életbe.

86/6578. közgy. sz.

Az 1887. évi XVIII. t. cz. 1. §-ának alapján a nem helyben lakó iparosoknak a hetivásárokon való jogosultsága tárgyában kelt törvényhatósági

Szabályrendelet.

1. §. Zemplén-vármegye iparosainak és a vásárjogosultaknak a főszolgabíró útján történt meghallgatása és az ez iránti jelentések alapján az 1887. évi XVIII. t. cz. 1. §-ához képest járásonként sőt községenként is eltérő intézkedések szükségére állapítottatott meg.

2. §. A szerencsi és tokaji járáásokban a hetivásár jogosultságával bíró községekben és pedig Szerencsen a csizmadia iparosok s Tokajban az asztalos, cipész, csizmadia, lakatos, kovács, kötéltverő, mézeskalácsos, szappanos, pék, szíjgyártó, kerékgyártó és kárpitós iparosok kivételével a hetivásárokon iparczikkeik elárúsítása végett a vármegyebeli minden iparos megjelenhetik.

3. §. A vármegye hetivásártartási jogosultsággal bíró községeiben, nevezetesen Tállya, Mád, Tarczal, O.-Liszka, Erdő-Bénye, Tolcsva, Sárospatak, S.-A.-Ujhely, K.-Helmeccz, Gálszécs, Varannó, Homonna és Sztropkón az 1884. évi 17. t. cz. 50. §-a intézkedései fentartatnak, megjegyeztetik azonban, hogy a hordókkal, házi iparczikkekkel kereskedő iparosok, a felvidéki szatócsok és gyolcsos kereskedők a hetivásárokon mindenütt megjelenhetnek és árulhatnak.

4. §. Szinnán és Mező-Laborczon a hetivásárokon a vármegye bármely iparosai, a felvidéki gyolcsos kereskedők, szatócsok és hordó kereskedők megjelenhetnek és árulhatnak.

5. §. Ezen szabályrendelet felsőbb jóváhagyás után azonnal életbe lép.

Kelt T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben 1892. évi május hó 11-én tartott közgyűlésében.

Kiadta:

Dókus Gyula, főjegyző.

49159/VI. szám. Jóváhagyom, 1892. évi augusztus hó 16-án. A minister megbízásából: Csorogó sk. ministeri-tanácsos.

6832. ki: 96.

Bodrogközi f. főszolgabírájától

Körözés.

Szabó József páczeni lakoznak egy darab tehene 9 éves, magyarfajú, daruszörű, hátrahajtó szarvakkal folyó hó 12-én elveszett, köröztetik.

Kir.-Helmeccz, 1895. december 18-án.

Pillay, szolgabíró.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyilatkozat.

Értesülesem szerint a mult éven egy aradi cég is folyamodván a pénzügyministeriumhoz városunk regále bérletéért, akadtak oly gonosz lelki emberek, kik rólam azt terjesztik, hogy az aradi cég az én felszólításomra és buzdításomra tette volna meg e lépését. Midőn kijelentem, hogy az aradi céget nem is ismerem és vele soha semminemű összekötésben nem voltam, a hirt aljas rágalomnak nyilvánítom. Mivel pedig a kóssa hir terjesztői titokban működnek s így velök szemben a törvényhez jogos megbüntetésök végett nem fordulhatok, jó hirnevem megőrzése végett itt a nyilvánosság előtt vagyok kénytelen ez aljas embereket hitvány hazugoknak és kenyéririgyeknek nyilvánítani, kiknek célja nem más, mint tiszta jó hirnevem és üzleti érdekeimnek megrontása.

S.-A.-Ujhely, 1896. jan. 10.

Bethheim Márton.

Póányi Dezső gyógyszerész urnak

Homonnán.

Fogadja elismerésem, hálámat a rendkívül jó, páratlan és nagyszerű ízű sódar-pácért.

Gróf Andrássy Aladárné.

Kapható **Póányi Dezső** gyógyszerertárában Homonnán. Egy adag 4 sódarhoz utasítás és ingyen csomagolással 1 korona.

A szerkesztő postája.

E. N. — Bp. Már szedés alatt van.

G. M. urnak — Hbn. Óhajtsa szerint intézkedtünk.

G. B. urnak — Vajdaszka. Hogy azok a néptanítók, akik az eredetes országos kiállítás megtekintésére akarnak Bpestre utazni, milyen kedvezményes vasuti jegyet kapnak majd, mi, szerkesztőségek, még ma biztosan nem tudjuk, de kellő időben majd megtudjuk és akkor publikálni is fogjuk.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: **Ehler Gyula.**

MEGHIVÓ.

A ladmóczyi közbirtokosság t. tagjait tisztelettel meghívom a közbirtokosságnak Ladmóczon, a községi iskola termében

1896. évi február hó 2-án d. u. 2 órákor
tartandó tavaszi
rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. Általános tisztújítás.
2. A közbirtokosság tulajdonát képező műszkökiviteli és műszkemenceze körülmérési jogának mikénti hasznosítása felett való határozathozatal.

Kelt Ladmóczon, 1896. január 10.
Haraszthy Vincze,
közbirt. elnök.

Tk. 4970./895. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Josefovits Jakab mint özv. Rác Anna engedélyese végrehajtónak Dzsúbák József ismeretlen tartozkodásu és Petrasovics Sándor kirendelt ügygondnok által képviselt végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a homonnai királyi járásbíró) területén lévő a kohanczói 63. sz. tjkvben A. 1. sor, 7. hr. sz. alatt felvett ingatlanból a B. 7. s. sz. alatt Dzsúbák József végrehajtást szenvedett 1/2 részben illető birtokjuttalékra — továbbá a végrehajtási törvény 156. §-ának rendelkezéséhez képest a B. 8. s. sz. alatt Josefovits Jakab tulajdonostársat szintén 1/2 részben illető birtokjuttalékra is az árverést 320 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi február hó 12. napján d. e. 9 órákor Kohanczón a községi bíróság házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 32 frtot készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt igazságügym. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál Homonnán, 1895. évi november hó 29. napján.

Mauks, kir. albiró.

Ad. 3618. sz. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírói kiküldött az 1881. évi LX. törvény 102. szakasza értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gálszécsi kir. járásbíró, 1895. évi 2806. és 2807/p. számú végzése következtében Dr. Kemény Dezső ügyvéd által képviselt gálszécsi takaré- és hitelpénztár javára Lendaczki András kozmai lakos ellen 50 frt és 209 frt s jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 482 forintra becsült 1 kazal csépeletlen zab, 1 boglya árpa, 1 szekér tőrek, 1 boglya buzaszalma, 1 tehén, 1 borjú, 1 üsző, 3 ló, 1 csődör csikó és házbutorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gálszécsi kir. bíróság 3000/95. számú végzése folytán 209 forint és 50 forint tőke, ennek 1895. évi augusztus hó 30. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 90 forint 15 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Kozmán végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközlésére 1896. évi január hó 27. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozó oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adadni.

Kelt Gálszécsen, 1896. évi január hó 10.-én.

Sebes Pál kir. jb. irnok,
mint bír. kiküldött.

Tk. 6082./95. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Lipcsey Józsefné szül. Abaházy Borbála végrehajtónak Balogh József végrehajtást szenvedő elleni 8 frt 50 kr és 4 frt 20 kr költségkövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő Sárospatak városában fekvő, a sárospataki 4336. sz. tjkvben Balogh József nevére írott + 296. és 297. hr. számú belhely. 518. ö. i. sz. ház és kertre az árverést 400 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi február hó 12. napján d. e. 10 órákor Sárospatakon a városházánál tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adadni.

Árverezni szándékoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 40 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. k. igazságügym. rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt S. A.-Ujhelyben, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1895. évi november hó 29.

Wieland, kir. tvszéki bíró.

Szerencs szomszédságában a takta-szadai határban, régebben Zábráczy Miklós tulajdonához tartozott, most Potoczky-féle 500 magyar holdnyi birtok f. évi március 1-től kezdve **haszonbérbe kiadó.**

Felvilágosítással szolgál **Vitányi Bertalan** ügyvéd Szerencsen.

Szabolcsmegyében

58 holdas, egy darabban fekvő filoxera immunus homok, szőlőtelepítésre különösen alkalmas **birtok** eladó 3500 forintért. Van jó lakás, 3/4 órányira vasut és három nagy szőlőtelep nemes vesszők beszerezhetőre, munkaerő olcsó.

Értekezhetni Nagy-Kállóban
Rézler Aurél tulajdonossal.

Kaponyán, a Nemes László-féle birtokban 200—250 drb. szarvasmarhának legeltetésre igen alkalmas **legelő**, jövő évi nyári legeltetésre **bérbe adó**. — Értekezhetni lehet a tulajdonossal Kaponyán.

HIRDETÉMÉNY.

A zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank részvényesei

folyó évi február 9-én d. e. 10 órákor

S.-a.-Ujhelyben, az intézet helyiségében tartandó

XXVI. RENDES KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghívotnak.

T á r g y a k :

1. A közgyűlési elnök és a jegyzőkönyv-hitelesítők megválasztása.
2. Az igazgatóságnak üzleti jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kiszolgáltatása iránti határozat.
5. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény.
6. Sorrendben kilépő két igazgatósági tag helyének választás utáni betöltése.

Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazott által a közgyűlésen résztvenni kíván, felkéretik, hogy az alapszabályok 31-ik §-a értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letéteményezni sziveskedjék.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1896. január hó 11-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Lakás- és üzleti helyiségek kiadók!

A Kazinczy- és Rákóczy-utczák sarkán lévő házban **kiadók:**

Az emeleten: **3 utcai- és 1 nagy udvari szobából** álló szép uri lakás.

A földszinten: **3 szép tágas üzleti helyiség.**

Fevilágosításokat ad **RÓTH BERNÁT** vaskereskedő.

2/IX. 96. sz. A tokaji járás főszolgabirjától.

Árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmivélsügyi Minister ur 1895. évi 98142/I./3. számú kegyes engedélye folytán ezennel kozhírré tétetik, hogy Regéczi-Három-Huta község határában az ó-hutal volt urbéresek tulajdonát képező erdő összes faállománya és pedig: 45.88 kat. hold tölgyes faállomány, mely 5566 köbméterre becsültetett és különösen vasuti talpfa, részben bányafa, extrafa, donga s egyéb szerszám- és épületfának alkalmas — s mellmagasságban mérve a következő méretekkel bir u. m.

A fáknak 21%-a 22-29 cm., — 52%-a 30-39 cm., — 18%-a 40-49 cm., — 8%-a 50-58 cm., és 1%-a 58 cm.-en felül a helyszínén Regéczi-Három-Huta község házánál **1896. évi január hó 23-án d. e. 10 órakor** alólirott hatóság közreműködése mellett megtartandó nyilvános árverésen elfog adatni.

A kikiáltási becsár 8273 frt 20 kr., melynek 10%-a bánatpénzül leteendő.

Miről a venni szendékozók azon kijelentéssel értesítettek, hogy az árverési feltételek alólirott-nál vagy pedig az erdő-horvati körjegyző hivatalában bármikor megtekinthetők.

Kelt Tokajban, 1896. évi január hó 6-án.

Füzesséry Ödön,
főszolgabiró.

Ház eladás.

A Klastrom-utczán lévő

CSUBÁK-féle HÁZ

ELADÓ.

Bővebben értekezhetni **Nagy Kálmán** urnál Rákóczi-utca, 735. sz.

Az 1896. ezredéves kiállítás alkal-

mából az államtól engedélyezett

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45,007 három osztályba osztott nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

I. osztály 1896. február 5-8-ig.				II. osztály 1896. márczius 11-14-ig.				III. osztály 1896. május 12-28-ig.				
Arak az I. osztályra:				Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):								
1 egész	1 fél	1 tized		1 huszad sorsjegy	1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy	1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
20.—	10.—	2.—		1.— forint	60.—	30.—	6.—	3.— forint				

A nyeremények teljes adó- és illetékmentességet élveznek és minden levonás nélkül fizettetnek ki; a huzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. körjegyző jelenlétében ejtetnek meg. Midőn a sorsolási tervezet főntebbiekben közzé tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek mátol fogva a falragaszokon jelzett elárusítóknál a fenti eredeti áron kaphatók.

Budapest, 1895. december 24.

Magyar Osztály-Sorsjáték Igazgatóság.

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

Még soha nem létezett nyereményesélyeket

Minden 3-ik sorsjegy nyer.

nyujt az államilag engedélyezett

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

45,007 három osztályba osztott pénznyeremény 9,200,000 korona összértékben.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb eretben

EGY MILLIÓ korona.

Az I. osztály huzása 1896. február 5-8-ig.			A II. osztály huzása 1896. márczius 11-14-ig.			A III. osztály huzása 1896. május 12-28-ig.		
Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:		
Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona
1 á	80000	80000	1 á	100000	100000	1 jutalomdíj	60000	60000
1 „	60000	60000	1 „	60000	60000	1 á	40000	40000
1 „	40000	40000	1 „	40000	40000	1 „	30000	30000
1 „	30000	30000	1 „	30000	30000	1 „	20000	20000
1 „	20000	20000	1 „	20000	20000	1 „	10000	10000
1 „	15000	15000	1 „	15000	15000	2 „	4000	8000
1 „	10000	10000	1 „	10000	10000	2 „	2000	4000
2 „	8000	16000	2 „	8000	16000	5 „	1000	5000
8 „	4000	32000	8 „	4000	32000	10 „	800	8000
10 „	2000	20000	10 „	2000	20000	34 „	600	20400
13 „	1000	13000	13 „	1000	13000	100 „	200	20000
100 „	400	40000	100 „	400	40000	200 „	100	20000
860 „	200	172000	860 „	200	172000	2650 „	200	530000
9000 „	80	720000	9000 „	120	1080000	22000 „	150	3300000
10000 nyeremény összesen		1268000	10000 nyeremény összesen		1648000	2507 nyeremény és egy jutalom		6284000

Arak az I. osztályra:
1/1 20.— 1/2 10.— 1/10 2.— 1/20 1.— forint

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):
1/1 60.— 1/2 30.— 1/10 6.— 1/20 3.—

ajánlja és széfküldi az összegnek előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

HEINTZE KÁROLY, Budapest, Szervita-tér 3. szám.

Sürgöny-cim:
Lottoheintze
Budapest.

Biztonság szempontjából ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kivántassék és a fenti eredeti árai mellett, osztálysorsjegyeknél ajánlott levelek portója és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr. — teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr. küldendő be.
Az első magyar osztály-sorsjáték alkalmával tisztelt vevőim között a következő főnyereményeket osztottam ki: 400.000, 200.000, 100.000, 80.000, 50.000 koronások stb.

Sürgöny-nim:
Lottoheintze
Budapest.

Vető árpa.

Kwassitzi Hanna-Pedigrée árpa utáni első termés, míg a készlet tart 100 klgrammonkint 9 forintért eladatik.

Herceg Windisch-Grätz Lajos jószágigazgatósága
SÁROSPATAKON.

Csúz és köszvény

csúzos fej- és fogszaggatások, ütési és ficamodási, valamint fagydagatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevű gyógyszer, melynek üvege 50 kr., vagy egy frtért minden gyógyszerárban kapható. A Reparatorral a Rökus-kórházban 136 esetben tétetett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kitűnő hatást és pompás ízű szer a Tokaji China vas-bor, mely az országos egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedéllyel látott el. Sok rossz utánzat létezik, miért is kérem, vételnél névalírással követelni. Kis üveg 1 frt 60 kr., nagy 3 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illata, kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelté 1 drb. 50 kr., 3 drb egy dobozban 1 frt 40 kr.

Acacia arcz-crème

rövid pár heti alkalmazásnál pompás üde, gyermekked arcbőr nyerhető. Az arcbőr mindenem ékeltelenségét bizton eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite“

az arcbőr táplálására, üdén tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt. Egy köcsög ára 2 frt.

Ezek gyógyszerárak kiválóbb speciilitásai, melyek főváros és országszerte a legjobb hírnévnek örvendenek, s postán is küldetnek.

KRIEGER GYÖRGY

gyógyszertára a „Magyar Koronához“

BUDAPEST, KALVIN-TÉR.

MEGHIVÓ.

A Tokaj-Hegyaljai Takarékpénztár Részvénytársaság

XXIX. évi

RENDES KÖZGYÜLÉSE

folyó évi február hó 9-én d. e. 10 órakor Tokajban, az intézet saját helyiségében tartja meg, melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívotnak. *)

Közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletév eredményéről.
2. A tiszta nyereség felosztása és felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 22. §-a értelmében kisorsolt két igazgatósági tagnak a 18. §. b. pontja értelmében választása.
4. Indítványok tárgyalása s ezek feletti határozás.
5. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag megválasztása.

Kelt Tokajban, 1896. évi január hó 15-én.

Az igazgatóság.

*) Közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát személyesen vagy meghatalmazott által, kinek részvénye szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző órákban, az e végre kirendelt bizottság kezéhez letétezt.

Helgolandi fogcseppek

Egy pillanat alatt megszüntetnek bármily természetű fogfájást és fülzúgást. 1 üveg ára 50 kr.

Nádassy-szájviz és fogpor

a legrövidebb idő alatt megszünteti a rossz fogaktól igen kellemetlen szagot; a sárga fogakat hófehéreké teszik. Egy üveg ára 40, 70 kr., és 1 forint 50 krajczár. — A fogpor 40 kr.

Főraktár: N. Terstyánszky K. gyógyszerárban Budapest, Erzsébet-körut 21. sz. Továbbá: Török és Fauser gyógyszer., Neruda és Thalmayer gyógyszeráraknál, Leuff Sándor illatszertárban Váci-utca 22. és minden nagyobb gyógyszerárban. Valódi csak akkor ha nevével el van látva: Nádassy-Terstyánszky.

Van

utánzott „TOKAJI COGNAC.“ Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly rossz és így még a legkisebb összeget sem érik meg. — Eme értéktelen utánzatok könnyen felismerhetők, mert:

- 1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

- 2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL** nincsenek ellátva.

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI

TOKAJBAN.

VÉDJEGYE
COGNAC-GYARNAK

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC
TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL
AZ ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893—1894. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725,130 liter bort dolgozott fel.

Fenti eredeti Tokaji Cognac kapható: minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárakban.

Arany érem

Érdem érem

Pécs

1888.

Temesvár

1891

Kárpáti mellszörp köhögésellen

mell- és tüdőbetegék részére.

Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számkökögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő, Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán. S.-a.-Ujhelyben: Widder Gyula, Buday Akos és Kincsesy Péter gyógyszerárakban.

Vető árpa.

Kwassitzi Hanna-Pedigrée árpa utáni első termés, míg a készlet tart 100 klgrammonkint 9 forintért eladatik.

Herceg Windisch-Grätz Lajos jószágigazgatósága
SÁROSPATAKON.

Csúsz és köszvény

csúszs fej- és fogszagatások, ütési és fíczamodási, valamint fagydagatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevű gyógyszer, melynek üvege 50 kr., vagy egy frtért minden gyógyszerárban kapható. A Reparatorral a Rókus-kórházban 136 esetben tétett kísérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás érte el.

Vérszegénység és sápkór

továbbá gyenge gyermekek erősítésére kitűnő hatású és pompás ízű szer a Tokaji China vas-bor, mely az országos egészségügyi tanács javaslatára belügymin. engedéllyel látott el. Sok rossz utánzat létezik, miért is kérem, vételnél névvalárisomat követelni. Kis üveg 1 frt 60 kr., nagy 3 frt.

ACATIA-SZAPPAN

kedves illata, kellemes habzása és rendkívüli tartósságánál fogva lett rövid időn kedvelté 1 drb. 50 kr., 3 drb egy dobozban 1 frt 40 kr.

Acatia arcz-crème

rövid pár heti alkalmazásnál pompás üde, gyermeked arczbőr nyerhető. Az arczbőr mindenféle éktelenségét biztosan eltávolítja. 1 üveg ára 1 frt.

A „crème de Marguerite“

az arczbőr táplálására, üdén tartására szolgál. Előkelő körökben igen kedvelt. Egy köcsög ára 2 frt.

Ezek gyógyszerárak kiválóbb speciálításai, melyek főváros és országszerte a legjobb hírnévnek örvendenek, s postán is küldetnek.

KRIEGER GYÖRGY

gyógyszertára a „Magyar Koronához“

BUDAPEST, KALVIN-TÉR.

MEGHIVÓ.

A Tokaj-Hegyaljai Takarékpénztár Részvénytársaság

XXIX. évi

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

folyó évi február hó 9-én d. e. 10 órakor Tokajban, az intézet saját helyiségében tartja meg, melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghivatnak.)*

Közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletév eredményéről.
2. A tiszta nyereség felosztása és felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 22. §-a értelmében kisorsolt két igazgatósági tagnak a 18. §. b. pontja értelmében választása.
4. Indítványok tárgyalása s ezek feletti határozás.
5. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag megválasztása.

Kelt Tokajban, 1896. évi január hó 15-én.

Az igazgatóság.

*) Közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát személyesen vagy meghatalmazott által, kinek részvénye szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző órákban, az e végre kirendelt bizottság kezébe letétezt.

Van

utánzott „TOKAJI COGNAC.“ Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly rossz és így még a legkisebb összeget sem érik meg. — Eme értéktelen utánzatok könnyen felismerhetők, mert:

- 1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

- 2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL** nincsenek ellátva.

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI

VÉDJEJEGYE
COGNAC-GYARNAK

TOKAJBAN.

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC

TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

AZ ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893—1894. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725,130 liter bort dolgozott fel.

Fenti eredeti Tokaji Cognac kapható: minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárakban.

Helgolandi fogcseppek

Egy pillanat alatt megszüntetnek bármily természetű fogfájást és fűszagatást. 1 üveg ára 50 kr.

Nádassy-szájviz és fogpor

a legrövidebb idő alatt megszünteti a rossz fogaktól igen kellemetlen szagot; a sárga fogakat hófehéreké teszik. Egy üveg ára 40, 70 kr., és 1 forint 50 krajczár. — A fogpor 40 kr.

Főraktár: N. Terstyánszky K. gyógyszerárában Budapest, Erzsébet-körút 21. sz. Továbbá: Török és Fauser gyógyszer., Neruda és Thalmayer gyógyszerkereskedőknél, Leuff Sándor illatszertárában Váci-utca 22. és minden nagyobb gyógyszerárban. Valódi csak akkor ha nevével el van látva: Nádassy-Terstyánszky.

Arany érem

Érdem érem

Pécs

1888.

Temesvár

1891

Kárpáti mellszörp

köhögésellen

mell- és tüdőbetegnek részére.

Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas Tátrán található gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknél. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknél.

Valódi minőségben kapható a készítő, Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán. S.-A.-Ujhelyben: Widder Gyula, Buday Ákos és Kincsesy Péter gyógyszerárakban.